

Ruimte voor sport in Gouda

Een vraag-aanbodanalyse naar binnen- en buitensportaccommodaties (2019 - 2035)

Björn Schadenberg

Jeroen Brus

Ruimte voor sport in Gouda

Een vraag-aanbodanalyse naar binnen- en buitensportaccommodaties (2019 - 2035)

In opdracht van de gemeente Gouda

Björn Schadenberg
Jeroen Brus

© Mulier Instituut
Utrecht, oktober 2019

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Managementsamenvatting

Binnensport

Het aanbod aan binnensportaccommodaties in Gouda bestaat uit drie sporthallen, één sportzaal en 47 gymzalen. Met de uitbreiding van het aantal sporthallen met De Tobbe is het aanbod aan sporthallen conform de minimale behoefte aan sporthallen vanuit de (georganiseerde) binnensport (betreft vier). Met één sportzaal ligt het aanbod in Gouda ruim onder de minimumbehoefte vanuit de (georganiseerde) binnensport (betreft vijf). De voorgenomen uitbreiding van het aanbod met een sportzaal in Westergouwe helpt om dit tekort deels weg te nemen.

De gemeente Gouda voldoet volledig aan de taakstelling van het beschikbaar stellen van voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs binnen de normafstanden zoals opgenomen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gouda 2015. Binnen 1.000 meter van het schoolgebouw hebben de meeste scholen meerdere binnensportaccommodaties tot hun beschikking. Binnen de kaders van de gemeentelijke verordening lijkt het mogelijk om in de toekomst met minder gymzalen aan de taakstelling te voldoen.

De sporthallen in Gouda zijn gedurende het hele jaar voor 47 procent van de tijd bezet (365 dagen; 08:00 tot 23:00 uur). Dit is significant hoger dan het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten (betreft 37 procent). Het gebruik van de sporthallen in Gouda zit doordeweeks in de middag/avond tegen een organisatorische grens aan. Gelet op de beschikbaarheid van het kader (trainers en vrijwilligers) en de leden van de verenigingen, is nauwelijks ruimte beschikbaar voor een hogere bezetting. Verenigingen geven dan ook aan meer uren te willen afnemen in de sporthallen dan nu mogelijk is. De gymzalen in Gouda die worden geëxploiteerd door SPORT•GOUDA hebben een gemiddelde jaarbezetting van 28 procent. Dit is lager dan het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten (betreft 33 procent). In de gymzalen zijn voldoende mogelijkheden voor een betere bezetting. Niet alle verenigingen kunnen uitwijken naar gymzalen omdat die qua afmeting niet geschikt zijn voor de beoefening van hun sport.

Buitensport

Het aanbod aan tennisbanen en voetbalvelden in Gouda is ten opzichte van landelijke cijfers beperkt. Als gevolg worden deze voorzieningen gemiddeld door veel mensen gespeeld. Het aanbod aan hockeyvelden in de gemeente is eveneens laag. De hockeydeelname onder de inwoners van Gouda is echter laag, waardoor de hockeyvelden door relatief weinig leden worden gespeeld.

Hockeyvereniging GMHC beschikt op sportpark Groenhoven over het aantal velden conform haar behoefte. Ondanks dat het aantal tennisbanen in de gemeente beperkt is, is het aantal banen waarover tennisverenigingen G.T.C. Tiod, G.L.T.C. Ad Astra en G.L.T.C. Be Quick beschikken in lijn met de richtlijn. Er is in Gouda sprake van een relatief hoge baandruk in vergelijking met vergelijkbare gemeenten en het landelijk gemiddelde. Als gevolg kunnen verenigingen wel knelpunten ervaren. Op drie sportparken in de gemeente waar een voetbalvereniging actief is (Groenhoven, Olympia en Oosterwei), worden knelpunten geconstateerd. Er zijn op deze sportparken onvoldoende wedstrijdelden aanwezig voor het aantal zaterdagteams.

Toekomst

De bevolking van Gouda groeit en vergrijst. De verwachting is dat de gemeente in 2035 circa 2.000 inwoners meer heeft dan in 2019. Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar zal echter afnemen. Traditionele sportaccommodaties, zoals sportvelden en sporthallen, worden voor sportbeoefening hoofdzakelijk door de Nederlandse jeugd gebruikt. De demografische ontwikkeling van Gouda heeft beperkt invloed op de gemeentebrede behoefte aan binnensportaccommodaties, hockeyvelden, tennisbanen en voetbalvelden. Dit houdt in dat de hockeyvereniging en de tennisverenigingen vermoedelijk ook in de toekomst voldoende capaciteit tot hun beschikking hebben, en dat de knelpunten

bij de voetbalverenigingen standhouden. Evenzo zal de behoefte aan een vierde sporthal in 2035, na de levensduur van De Tobbe, blijven bestaan.

Als gevolg van de demografische ontwikkeling zal het aantal leerlingen dat is ingeschreven bij scholen in Gouda afnemen. Ook deze daling heeft slechts beperkt invloed op het aantal benodigde sportaccommodaties. Het gebruik van de accommodaties door scholen zal wel afnemen.

Aanbevelingen

Gouda beschikt over opvallend veel gymzalen, waarvan een deel door exploitant SPORT•GOUDA als (sterk) verouderd wordt beoordeeld. Verder onderzoek kan uitwijzen dat clustering van activiteiten mogelijk is, mede gelet op de verwachte leerlingendaling, met als gevolg dat (verouderde) accommodaties afgestoten kunnen worden, of dat eventueel een grotere binnensportaccommodatie gerealiseerd kan worden die breder inzetbaar is (ten opzichte van de gymzalen).

Sportzalen zijn vanwege hun beperkte omvang doorgaans niet geliefd bij veel binnensportverenigingen. Verenigingen wensen hun activiteiten te clusteren in een grote binnensportaccommodatie om een verenigingsgevoel te creëren en om organisatorisch beter uit te komen met het kader en de leden. Het is derhalve aan te bevelen de wensen van de toekomstige gebruikers van de sportzaal in Westergouwe zwaarwegend te laten zijn in de inrichting van de sportzaal, zodat een goede bezetting gerealiseerd kan worden.

De geconstateerde knelpunten bij de voetbalverenigingen zijn gebaseerd op de richtlijn van de KNVB. Het is voor de gemeente Gouda aan te bevelen in gesprek te gaan met de verenigingen (waar knelpunten worden geconstateerd), om te bezien in hoeverre de behoefte op basis van de richtlijnen zich verhoudt tot de ervaren behoefte, alvorens te komen tot oplossingsrichtingen. Hierbij kan gedacht worden aan een betere verdeling van het aantal zaterdag- en zondagteams, het verruimen van de speeltijd waarbinnen wedstrijden gespeeld kunnen worden en ruimtelijke aanpassingen (uitbreiding van het aantal velden of omzetten van natuurgras in kunstgras). Ook bij de tennisverenigingen is gelet op de hoge baandruk een gesprek met de verenigingen aan te bevelen om te vernemen of er knelpunten bestaan.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
Inhoudsopgave	5
1. Inleiding	6
2. Context	7
2.1 Bevolking	7
2.2 Onderwijs	8
2.3 Sportdeelname	10
2.4 Accommodatiegebruik	13
3. Binnensportaccommodaties	15
3.1 Aanbod	15
3.2 Behoefte	21
3.3 Gebruik	25
3.4 Ervaring	32
4. Buitensportaccommodaties	34
4.1 Hockey	35
4.2 Tennis	37
4.3 Voetbal	40
5. Conclusie en beschouwing	44
5.1 Binnensport	44
5.2 Buitensport	46
5.3 Slotbeschouwing	47
Bijlagen	49

1. Inleiding

In de komende jaren zal in Gouda veel woningbouw plaatsvinden, met name in het westelijke deel van de gemeente. De gemeente Gouda wil inzichtelijk hebben welke gevolgen dit zal hebben voor de (spreiding van de) behoefte aan sportaccommodaties. Voorliggend rapport moet bijdragen aan gefundeerde investeringen om het aanbod aan sportaccommodaties te laten aansluiten op de toekomstige behoefte.

Ter beantwoording van de kennisbehoefte van de gemeente Gouda zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

1. Hoe verhoudt het huidige aanbod aan binnensportaccommodaties zich tot de huidige en toekomstige behoefte in Gouda?
 - a. Wat is het huidige aanbod aan binnensportaccommodaties?
 - b. Wat is de huidige (2019) en toekomstige (2025 en 2035) behoefte aan binnensportaccommodaties voor de (georganiseerde) binnensport?
 - c. Wat is de huidige (2019) en toekomstige (2025 en 2035) behoefte aan binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs?
 - d. Wat is het huidige gebruik van de gemeentelijke binnensportaccommodaties?
2. Waar moet de gemeente Gouda rekening mee houden om nu en in de toekomst het aanbod aan binnensportruimte aan te laten sluiten bij de vraag?
3. Hoe verhoudt het huidige aanbod aan hockey-, tennis- en voetbalaccommodaties zich tot de huidige en toekomstige behoefte in Gouda?
 - a. Wat is het huidige aanbod aan hockey-, tennis- en voetbalaccommodaties?
 - b. Wat is de huidige (2019) en toekomstige (2025 en 2035) behoefte van de bestaande hockey-, tennis- en voetbalverenigingen?

Werkwijze

Het aanbod aan sportaccommodaties is geïnventariseerd, weergegeven op kaart en afgezet tegen landelijke cijfers. De behoefte is bepaald door middel van het toepassen van vastgelegde en algemeen geaccepteerde planningsnormen en richtlijnen. Ramingen van de ontwikkeling in de behoefte zijn gebaseerd op bevolkings- en leerlingenprognoses en trends in de sport(deelname). Het gebruik van de gemeentelijke binnensportaccommodaties is in beeld gebracht aan de hand van reserveringsoverzichten, en zijn afgezet tegen landelijke cijfers.

De gebruikers van de sportaccommodaties zijn benaderd voor het invullen van een online vragenlijst en zijn uitgenodigd voor een bijeenkomst om over de voorlopige resultaten te discussiëren. De bijeenkomst voor de binnensport heeft niet plaatsgevonden vanwege te weinig aanmeldingen. De resultaten uit de bevraging en de bijeenkomst voor de buitensport zijn in de rapportage verwerkt.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een aantal ontwikkelingen en prognoses, die relevant is bij sportcapaciteitsvraagstukken, beschreven. Hoofdstuk 3 behandelt de binnensportaccommodaties, waar in hoofdstuk 4 de buitensportaccommodaties centraal staan. In hoofdstuk 5 worden de resultaten uit voorgaande hoofdstukken in relatie met elkaar gebracht en worden de onderzoeksvragen beantwoord.

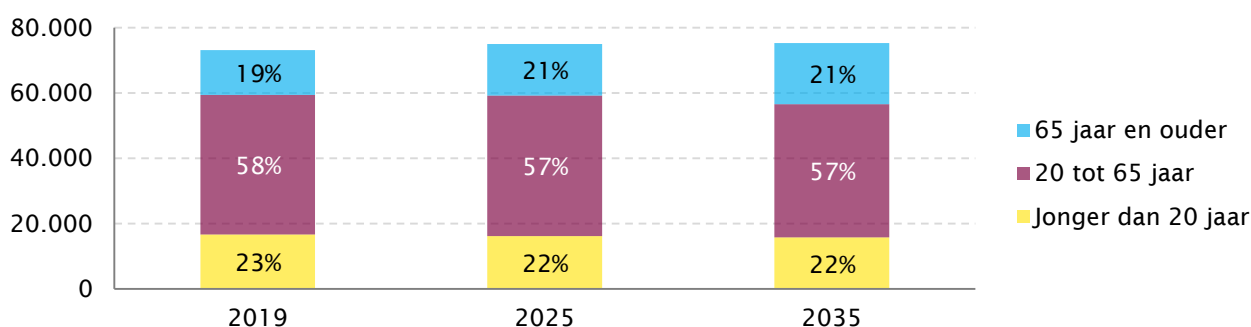
2. Context

In dit hoofdstuk beschrijven we de context waarin de sportcapaciteitsvraagstukken in Gouda zich afspelen. We behandelen achtereenvolgens de bevolkingsopbouw en -prognose van Gouda, de leerlingenprognoses van de scholen gevestigd in de gemeente, en (landelijke) cijfers over de sportdeelname en sportaccommodatiegebruik.

2.1 Bevolking

Gouda telt in 2019 ruim 73.000 inwoners, waarvan circa 23 procent jonger is dan 20 jaar. De verwachting is dat het totale aantal inwoners in de gemeente licht zal toenemen in de periode tot en met 2035 (+3%). Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar en het aantal inwoners van 20 tot 65 jaar zal afnemen, terwijl het aantal inwoners van 65 jaar en ouder zal toenemen (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Bevolkingssamenstelling naar leeftijdscategorie Gouda in 2019, 2025 en 2035 (in aantallen en procenten)

Bron: Gemeente Gouda, 2018 & 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Gouda bestaat uit negen wijken (kaart 2.1). In beleidsdocumenten wordt Stolwijkersluis doorgaans bij Kort Haarlem genomen vanwege de beperkte bevolkingsomvang van Stolwijkersluis. Om hierbij aan te sluiten wordt dit ook in het vervolg van dit rapport gedaan.

Kaart 2.1 Wijken Gouda in 2019

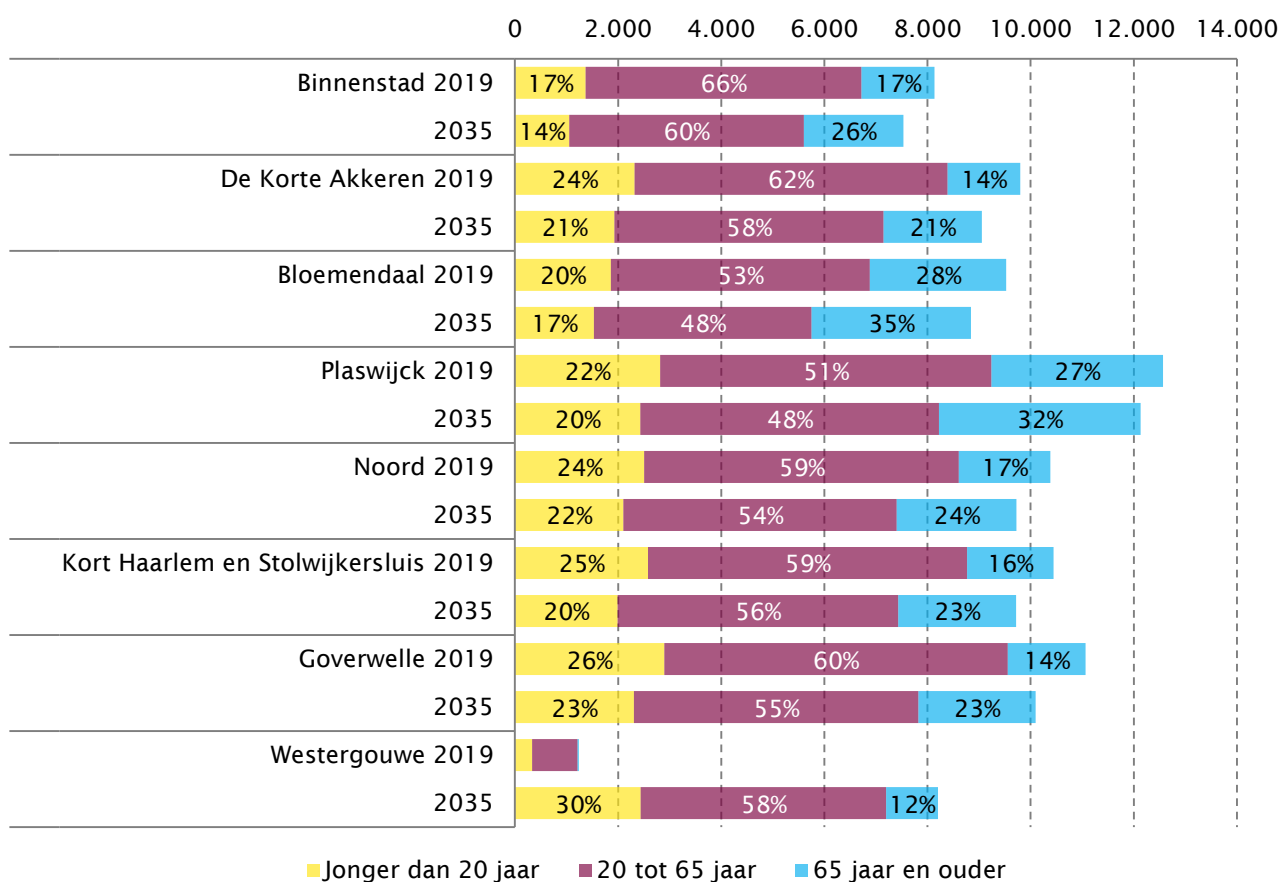

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Plaswijck is in 2019 met ruim 12.000 inwoners de wijk met de meeste inwoners in Gouda. De verwachting is dat het totale aantal inwoners van alle wijken, met uitzondering van Westergouwe, in 2035 lager zal zijn dan in 2019. In Westergouwe zal de komende jaren woningbouw plaatsvinden, waardoor het aantal mensen woonachtig in Westergouwe flink zal toenemen (figuur 2.2).

De meeste wijken hebben een vergelijkbare opbouw van de inwoners naar leeftijdscategorie. In de binnenstad wonen relatief weinig jongeren, terwijl in Bloemendaal en Plaswijck relatief veel ouderen wonen. De verwachting is dat in alle wijken, met uitzondering van Westergouwe, het aantal jongeren zal afnemen, terwijl het aantal ouderen zal toenemen. In Westergouwe zal het aantal jongeren met circa 2.100 toenemen (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Bevolkingssamenstelling naar leeftijdscategorie wijken Gouda in 2019 en 2035 (in aantallen en procenten)

Bron: Gemeente Gouda, 2018 & 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

2.2 Onderwijs

Gemeenten hebben een taakstelling in het voorzien van (binnen)sportaccommodaties ten behoeve van het bewegingsonderwijs van de scholen voor het basisonderwijs, het speciaal onderwijs (sbo & (v)so) en het voortgezet onderwijs gevestigd binnen de eigen gemeente.

In Gouda zijn 22 basisscholen gevestigd, waarvan een aantal meerdere vestigingen heeft (onderwijslocaties). In totaal zijn er in de gemeente 32 onderwijslocaties voor het basisonderwijs, waar in 2019 ruim 6.600 leerlingen staan ingeschreven. Circa 1.050 leerlingen staan bij de negen scholen (elf onderwijslocaties) voor speciaal onderwijs (sbo & (v)so) ingeschreven. De zes vo-scholen (dertien

onderwijslocaties) hebben bijna 9.000 leerlingen¹. De verwachting is dat het totale aantal leerlingen op de scholen voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs (sbo & (v)so) tot en met 2035 redelijk stabiel zal blijven. Het aantal leerlingen op de vo-scholen zal gestaag afnemen (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Totale aantal leerlingen scholen Gouda naar onderwijstype in 2019, 2025 en 2035

	Onderwijslocaties	Leerlingen		
		2019	2025	2035
Basisonderwijs <i>t.o.v. 2019</i>	32	6.610	6.500 -2%	6.730 +2%
Speciaal onderwijs (sbo & (v)so) <i>t.o.v. 2019</i>	11	1.040	1.020 -2%	1.070 +3%
Voortgezet onderwijs <i>t.o.v. 2019</i>	13	8.950	8.680 -3%	8.430 -6%

Bron: Gemeente Gouda, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

De meeste onderwijslocaties zijn te vinden in Plaswijck. De meeste leerlingen gaan in 2019 echter naar een onderwijslocatie in Bloemendaal. De verwachting is dat, met uitzondering van Westergouwe, het totale aantal leerlingen dat in 2035 is ingeschreven bij de basisscholen en de vo-scholen in elke wijk lager zal zijn dan in 2019. Het aantal leerlingen op de scholen voor het speciaal onderwijs (sbo & v(s)so) zal in 2035 in elke wijk vergelijkbaar zijn met 2019 (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Totale aantal leerlingen scholen Gouda naar onderwijstype en wijk (o.b.v. onderwijslocatie) in 2019 en 2035

	Basisonderwijs			Speciaal onderwijs (sbo & (v)so)			Voortgezet onderwijs		
	Locaties	Leerlingen		Locaties	Leerlingen		Locaties	Leerlingen	
		2019	2035		2019	2035		2019	2035
Binnenstad	3	590	480	1	130	140	2	450	410
De Korte Akkeren	4	660	530	-	-	-	-	-	-
Bloemendaal	5	1.080	1030	2	130	140	2	3.030	3.030
Plaswijck	7	1.620	1620	1	110	130	3	1.650	1.450
Noord	4	960	890	1	100	100	4	2.180	1.980
Goverwelle	5	910	740	3	220	230	-	-	-
Kort Haarlem en Stolwijkersluis	3	780	650	3	350	340	2	1.640	1.560
Westergouwe	1	20	780	-	-	-	-	-	-

Bron: Gemeente Gouda, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

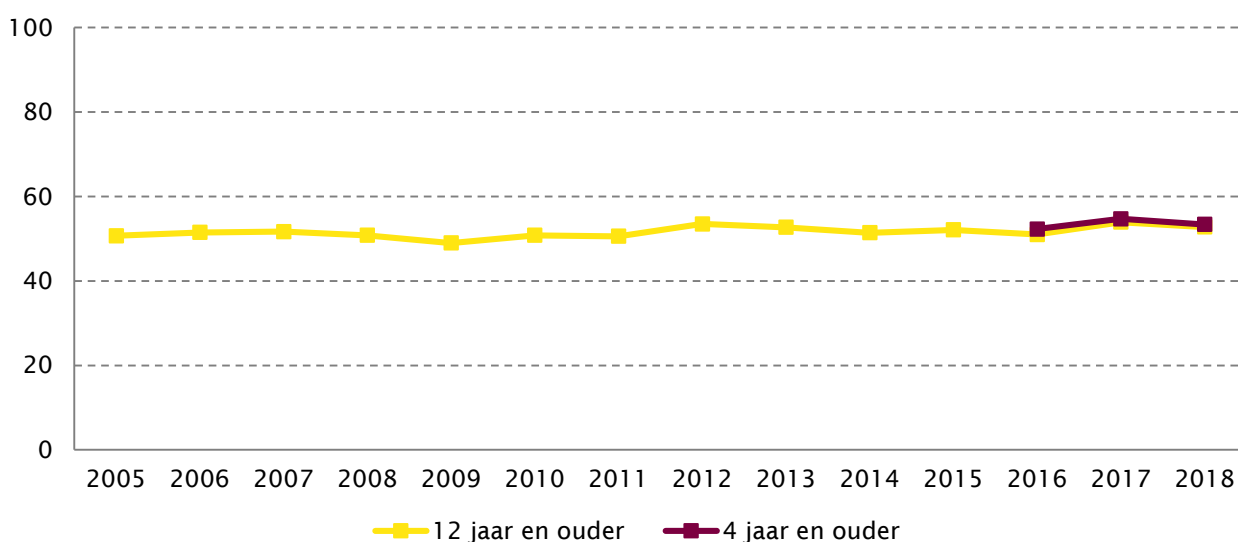
¹ De zes vo-scholen in Gouda is exclusief het Wellantcollege. De gemeente Gouda heeft geen zorgplicht voor deze school.

2.3 Sportdeelname

Meer dan de helft van de Nederlanders (4 jaar en ouder) sport minimaal één keer per week (53%). Het wekelijkse sportdeelnamecijfer in Nederland is relatief stabiel over de tijd (figuur 2.3). De Nederlandse jongeren (12 tot en met 17 jaar) sporten het meest (75%), gevolgd door kinderen (4 tot en met 11 jaar, 60%), volwassenen (18 tot en met 64 jaar, 55%) en ouderen (65 jaar en ouder, 37%). Gedurende de afgelopen twee decennia is het percentage wekelijkse sporters onder ouderen gestegen van 25 procent naar 37 procent. Daarentegen is het percentage wekelijkse sporters onder jongeren juist gedaald van 81 procent naar 75 procent. Volwassenen laten een licht stijgende trend zien.

De helft van de inwoners van Gouda (19 jaar en ouder) sportte in 2016 minimaal één keer week. In 2012 bedroeg de wekelijkse sportdeelname 52,6 procent².

Figuur 2.3 Aantal Nederlanders dat één keer per week of vaker aan sport doet in de periode 2005-2018 (in procenten)

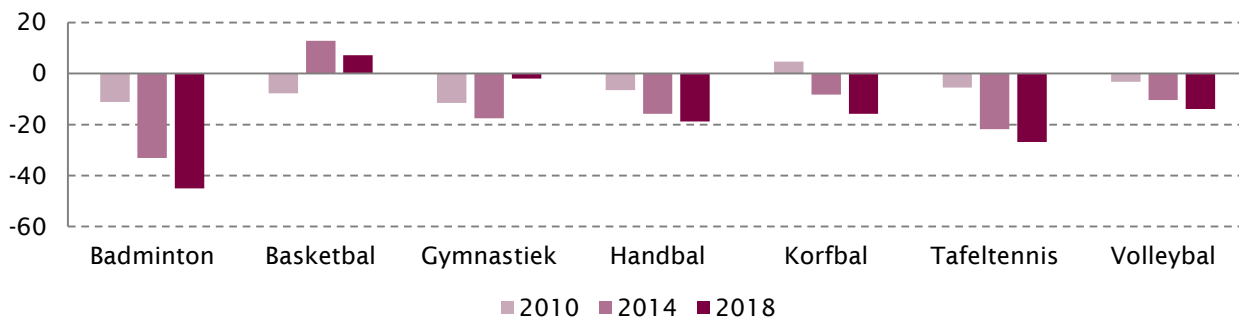
Bron: CBS-Gezondheidsenquête (2001-2013), Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor CBS i.s.m. het RIVM (2014-2018) en Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 GGD'en, CBS en RIVM.

Evenals het landelijke sportdeelnamecijfer, is het aandeel inwoners van Nederland dat lid is van een sportbond jarenlang stabiel (circa 26%). De ledenaantallen van de diverse sportbonden in Nederland zijn niet stabiel. De algemene trend bij de binnensportbonden is dat de ledenaantallen teruglopen (figuur 2.4). Bij de buitensportbonden is een tweedeling te maken tussen sportbonden die een flinke groei in het aantal leden hebben gemaakt en sportbonden die relatief veel leden zijn verloren (figuur 2.5).

Het aandeel inwoners van Gouda dat lid is van een sportbond is enigszins lager dan het landelijke cijfer (23 om 26 procent). Het aantal leden in Gouda is eveneens lager dan het gemiddelde in Hollands-Midden, maar is wel in lijn met vergelijkbare gemeenten. In Gouda blijft het aantal leden in elke leeftijdscategorie achter (figuur 2.6).

² SMAP-data RIVM i.s.m. GGD'en; gebaseerd op de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2012 en 2016 van GGD'en, CBS en RIVM.

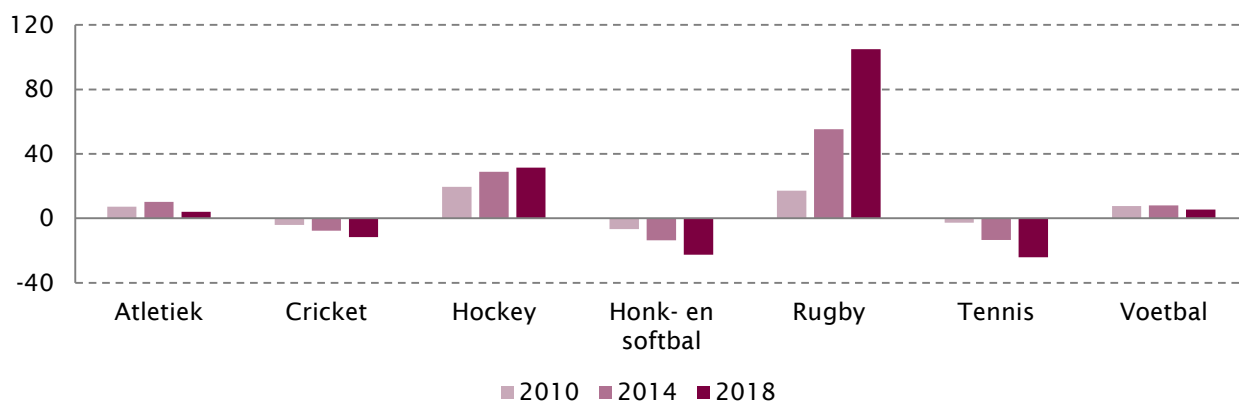
Figuur 2.4 Recente ledenontwikkeling t.o.v. Nederlandse bevolking diverse binnensportbonden in Nederland tussen 2006 en 2018 (in procenten; met 2006 als uitgangsjaar)

Noot: De KNGU laat in 2015 een grote stijging (+62.000) van het aantal lidmaatschappen zien als gevolg van een wijziging in de registratiemethode.

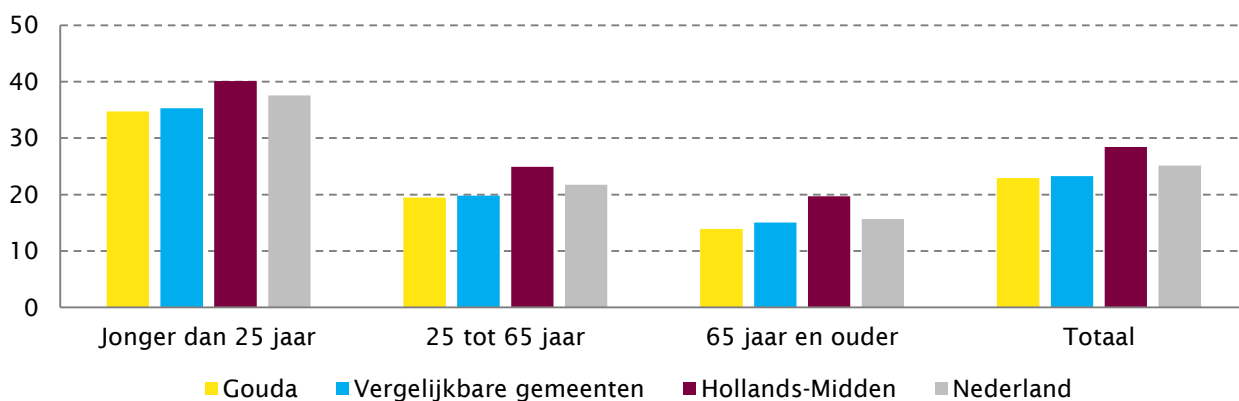
Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2006-2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur 2.5 Recente ledenontwikkeling t.o.v. Nederlandse bevolking diverse buitensportbonden in Nederland tussen 2006 en 2018 (in procenten; met 2006 als uitgangsjaar)

Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2006-2018. Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur 2.6 Aantal inwoners dat lid is van een sportbond naar leeftijdscategorie in 2017 (in procenten)

Bron: Ledentalrapportage NOC*NSF, 2017. Bewerking: Mulier Instituut.

Meer dan een derde van de inwoners van Gouda (18 jaar en ouder) is in 2018 actief lid van een sportvereniging (36%)³. Dit percentage is geleidelijk gedaald sinds 2015 (38%). In Gouda-Noord zijn relatief de meeste inwoners lid van een sportvereniging; in De Korte akkeren zijn relatief de minste inwoners lid (tabel 2.3).

Tabel 2.3 Aantal inwoners (18 jaar en ouder) dat actief lid is van een sportvereniging naar wijk in Gouda in de periode 2015-2018 (in procenten)

Wijk	2015	2016	2017	2018
Binnenstad	46	32	35	37
De Korte Akkeren	31	31	36	28
Bloemendaal	37	37	33	38
Plaswijck	46	39	41	38
Noord	28	39	35	41
Goverwelle	44	43	43	37
Kort Haarlem	31	34	27	34
Stolwijkersluis	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Westergouwe	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.

Bron: Stadspeilingen gemeente Gouda, 2015-2018.

De Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) is met ruim 1.2 miljoen leden de grootste sportbond in Nederland. Ook in Gouda is de voetbalbond met circa 4.000 leden de grootste sportbond. De meeste sportbonden hebben in Gouda relatief weinig leden ten opzichte van landelijke cijfers (tabel 2.4). Uitzondering hierop is de Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB). De zwembond telt in Gouda circa 1.000 leden in 2017.

Tabel 2.4 Aantal inwoners dat lid is van de tien grootste sportbonden in Gouda en Nederland in 2017 (in procenten)

	Atletiek	Golf	Gymnastiek	Hockey	Paardensport	Sportvissen	Tennis	Voetbal	Volleybal	Zwemmen
Gouda	0,8	1,4	1,1	1,1	0,7	2,8	2,4	5,6	0,6	1,4
<i>t.o.v. Nederland</i>	-	-0,7	-0,6	-0,4	-0,2	-	-0,8	-1,4	-0,1	+0,6
Vergelijkbare gemeenten	0,8	2,2	1,4	1,5	0,8	3,0	2,6	6,2	0,4	0,7
<i>t.o.v. Nederland</i>	-	0,1	-0,3	-	-0,1	+0,2	-0,6	-0,8	-0,3	-0,1
Hollands Midden	1	2,6	2,1	1,7	0,9	3,4	4,1	6,8	0,6	1
<i>t.o.v. Nederland</i>	+0,2	+0,5	+0,4	+0,2	-	+0,6	+0,9	-0,2	-0,1	+0,2
Nederland	0,8	2,1	1,7	1,5	0,9	2,8	3,2	7,0	0,7	0,8

³ Het aantal inwoners dat lid is van een sportvereniging wijkt af van het aantal inwoners dat lid is van een sportbond, omdat niet elke sportvereniging bij een sportbond is aangesloten.

2.4 Accommodatiegebruik

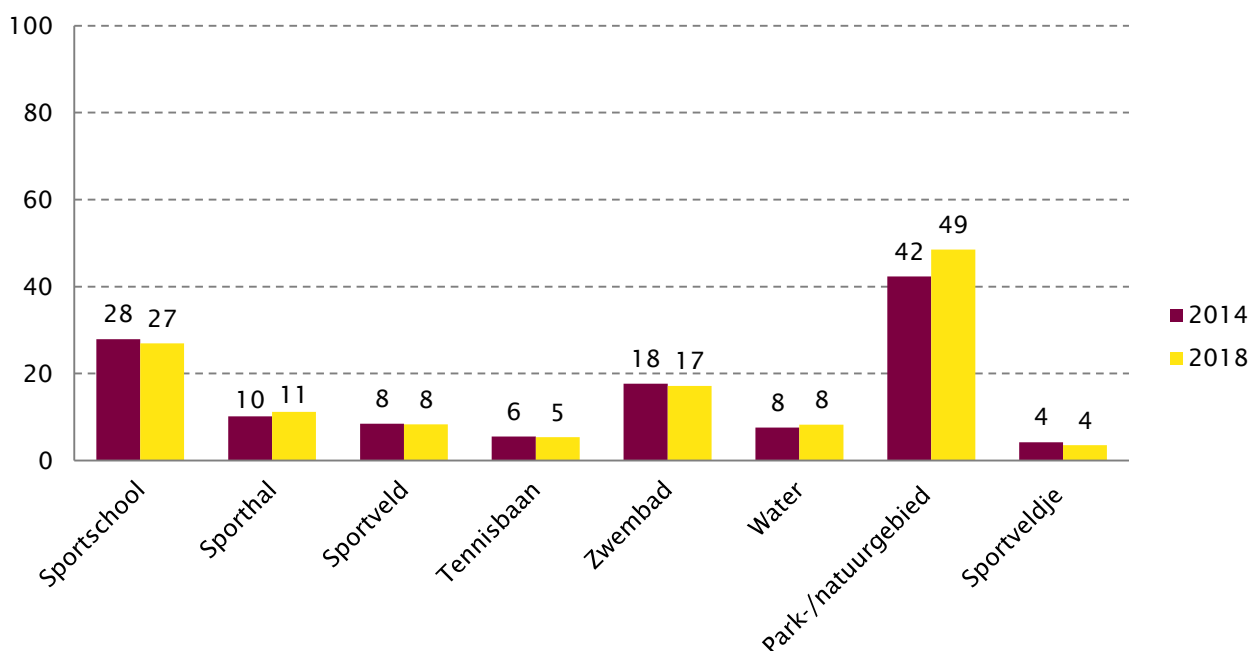
Hoewel snel aan sportaccommodaties wordt gedacht als het om sportbeoefening gaat, maakt de volwassenen Nederlander bij het sporten vooral gebruik van de openbare ruimte (figuur 2.7). Ook een derde van de Nederlandse kinderen sport in de openbare ruimte (figuur 2.8). De openbare ruimte wordt veelal gebruikt voor hardlopen, wandelen en wielrennen. In vergelijking met 2014 valt op dat het gebruik van de openbare ruimte, met name bij de volwassenen, is toegenomen.

Sporthallen worden ten opzichte van de openbare ruimte beduidend minder door de volwassenen Nederlander als sportaccommodatie gebruikt. Daarentegen sport ruim een kwart van de Nederlandse kinderen in een sporthal. Het gebruik van sporthallen voor de sportbeoefening is ten opzichte van 2014 zowel bij de volwassenen als bij de kinderen toegenomen (figuur 2.7; figuur 2.8).

De sportvelden worden, evenals de sporthallen, met name gebruikt door de Nederlandse kinderen en niet zozeer door de volwassen Nederlander. Het gebruik van sportvelden door kinderen is sinds 2014 toegenomen (figuur 2.8). Het gebruik door volwassenen is redelijk constant gebleven (figuur 2.7).

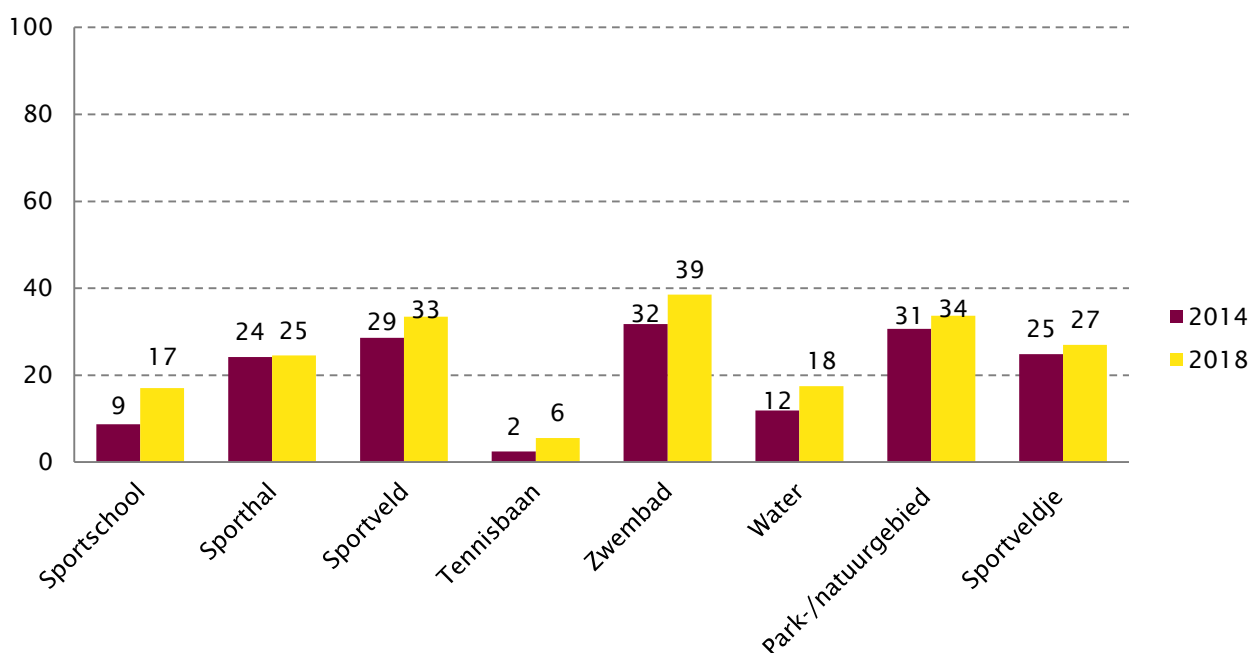
Meer dan de helft van de inwoners van Gouda (60%) is in 2018 (zeer) tevreden over de beschikbaarheid van de sportmogelijkheden in hun buurt. Dit percentage is geleidelijk opgelopen sinds 2015 (51%). In Bloemendaal wordt de beschikbaarheid van de sportmogelijkheden door de inwoners het beste beoordeeld; in Kort Haarlem het slechtst (figuur 2.9). In elke wijk wordt in 2018 de beschikbaarheid van de sportmogelijkheden in de buurt beter beoordeeld dan in 2015 (niet in figuur).

Figuur 2.7 Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening door volwassenen in Nederland in 2014 en 2018 (in procenten)

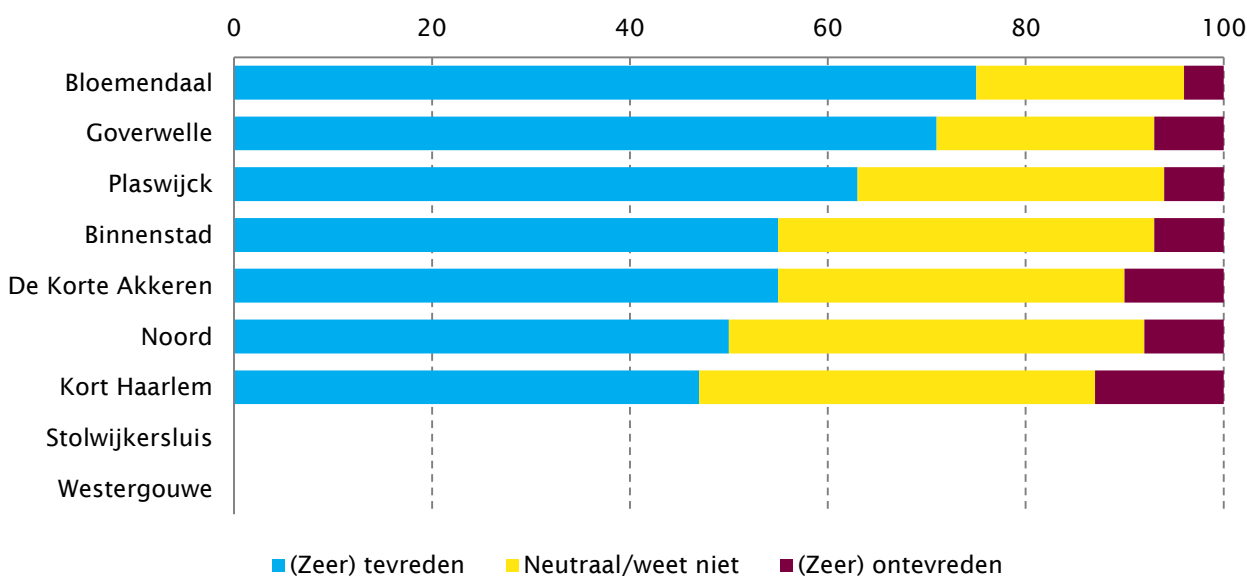
Bron: Nationaal Sportonderzoek 2014 en 2018 (Mulier Instituut).

Figuur 2.8 Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening door kinderen in 2014 en 2018 (in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek 2014 en 2018 (Mulier Instituut).

Figuur 2.9 Teverdenheid inwoners (18 jaar en ouder) over beschikbaarheid sportmogelijkheden in de buurt, Gouda naar wijk in 2018 (in procenten)

Toelichting: De tevredenheid over de beschikbaarheid van de sportmogelijkheden in de buurt van de inwoners van Stolkijkersluis en Westergouwe is niet bekend.

Bron: Stadspeilingen gemeente Gouda, 2018.

3. Binnensportaccommodaties

In dit hoofdstuk zetten we het aanbod aan binnensportaccommodaties af tegen de behoefte in Gouda. We maken onderscheid in binnensportaccommodaties die multifunctioneel en geschikt voor het bewegingsonderwijs zijn, en overige overdekte sportaccommodaties geschikt voor de georganiseerde binnensport (zoals tafeltenniszalen en turnhallen). Waar het gaat om de multifunctionele binnensportaccommodaties, is een driedeling in typen gangbaar. Deze indeling is gebaseerd op de oppervlakte van de sportvloer. Hierbij wordt van groot naar klein onderscheid gemaakt in sporthallen, sportzalen en gymzalen.

3.1 Aanbod

In Gouda staan drie sporthallen, waarvan twee in sportcentrum De Mammoet aanwezig zijn (tabel 3.1). Sporthallen hebben een sportvloer van minimaal 40 bij 20 meter waarop ruimte wordt geboden om zowel trainings- als competitievormen af te werken voor badminton, basketbal, volleybal, zaalhandbal, zaalhockey, zaalkorfbal, zaalvoetbal, en sporten zonder belijning (zoals diverse gevechts- en verdedigingssporten, gymnastiek, tafeltennis en turnen). Alle sporthallen in Gouda worden geëxploiteerd door SPORT•GOUDA. SPORT•GOUDA is een extern verzelfstandigd sportbedrijf. De gemeente heeft de exploitatie van de meeste sportaccommodaties in gemeentelijke eigendom bij SPORT•GOUDA ondergebracht. In de sporthallen zijn meerdere scheidingswanden aanwezig, waardoor het mogelijk is om gelijktijdig meerdere gymlessen te accommoderen en om gedeelde zaalhuur door meerdere gebruikers mogelijk te maken.

Sporthal De Zebra

Sporthal De Mammoet

In Gouda staat één sportzaal (tabel 3.1). Deze wordt geëxploiteerd door SPORT•GOUDA. Sportzalen hebben een sportvloer van circa 28 bij 22 meter waarop ruimte wordt geboden voor badminton, basketbal, volleybal en sporten zonder belijning, met in principe mogelijkheden voor competitie en training. Sportzalen kunnen voor andere zaalsporten als trainingsmogelijkheden fungeren.

Gymzalen worden primair gebouwd om het bewegingsonderwijs van (basis)scholen te faciliteren. De afmetingen van gymzalen zijn vaak afgeleid uit de afmetingen die zijn opgenomen in de Modelverordening Huisvesting Onderwijs (21 bij 12 meter). Deze afmetingen bieden in principe mogelijkheden voor training en competitie voor badminton, diverse gevechts- en verdedigingssporten en tafeltennis. Gymzalen kunnen in sommige gevallen wel als trainingsmogelijkheden voor andere sporten fungeren. Gouda telt 47 gymzalen, waarvan zeventien worden geëxploiteerd door SPORT•GOUDA (tabel 3.1). Vier gymzalen worden (tijdelijk) geëxploiteerd door de gemeente Gouda. De andere gymzalen zijn veelal in eigendom van een scholengemeenschap of onderwijsstichting, en worden door deze partijen ook geëxploiteerd.

Tabel 3.1 Aanbod aan binnensportruimte in Gouda in 2019

Wijk	Accommodatie	Exploitatie	Opmerking
<i>Sporthallen</i>			
Plaswijck	De Mammoet I	SPORT · GOUDA	2 scheidingswanden aanwezig
Plaswijck	De Mammoet II	SPORT · GOUDA	2 scheidingswanden aanwezig
Goverwelle	De Zebra	SPORT · GOUDA	2 scheidingswanden aanwezig
<i>Sportzalen</i>			
Noord	Groen van Prinsterersingel	SPORT · GOUDA	1 scheidingswand aanwezig
<i>Gymzalen</i>			
Binnenstad	Herpstraat	SPORT · GOUDA	5 gymzalen
Binnenstad	Kanaalstraat	CSG De Goudse Waarden	
Binnenstad	Van Bergen IJzendoornpark	STOVOG	
Binnenstad	Winterdijk 10	CSG De Goudse Waarden	
Binnenstad	Winterdijk 6	Stichting De Vier Windstreken	
Bloemendaal	Clematislaan	Gemeente Gouda	2 gymzalen
Bloemendaal	Columbuslaan	SPORT · GOUDA	2 gymzalen
Bloemendaal	Coniferensingel	SPORT · GOUDA	
Bloemendaal	Driestar College - Bleulandweg	Driestar College	
Bloemendaal	Driestar College - Ronsseplein	Driestar College	
De Korte Akkeren	G. Leeustraat	SPORT · GOUDA	4 gymzalen
De Korte Akkeren	Snoystraat	Gemeente Gouda	
Goverwelle	Middenmolenlaan	SPORT · GOUDA	
Goverwelle	Scharroosingel	Stichting De Groeiling	
Kort Haarlem	A.G. de Vrijestraat	SPORT · GOUDA	2 gymzalen
Kort Haarlem	Burgemeester Martenssingel 15	Gemeente Gouda	
Kort Haarlem	Burgemeester Martenssingel 38	CNS Gouda	
Kort Haarlem	J. den Haenstraat	SPORT · GOUDA	
Kort Haarlem	Jan Luykenstraat	Stichting Klasse	3 gymzalen
Kort Haarlem	John Mottstraat	Stichting Carmelcollege	
Kort Haarlem	Nansenstraat	SPORT · GOUDA	
Kort Haarlem	Wilsonplein	SPORT · GOUDA	
Noord	Heemskerkstraat	CSG De Goudse Waarden	2 gymzalen
Noord	Sluismeesterslag	SPORT · GOUDA	
Noord	W. de Zwijgersingel	SPORT · GOUDA	
Plaswijck	Aakwerf	SPORT · GOUDA	3 gymzalen
Plaswijck	Brittenburg	SPORT · GOUDA	
Plaswijck	Calslaan	CSG De Goudse Waarden	
Plaswijck	Hoogenburg	SPORT · GOUDA	
Plaswijck	ISV Gouda	ISV Gouda	3 gymzalen
Plaswijck	Oosthoef	SPORT · GOUDA	
Plaswijck	Ridder van Catsweg	Stichting Basisschool De Ridderslag	
Plaswijck	Scholenpad	SPORT · GOUDA	
Westergouwe	Westergouwe	Zie noot A	

Noot A) Gymzaal Westergouwe is tot stand gekomen door een samenwerkingsverband tussen de stichtingen Klasse, De Groeiling en De Vier Windstreken. De exploitatie van de gymzaal ligt in handen van deze partijen.

In Gouda zijn geen binnensportaccommodaties aanwezig die in een significant deel van de behoefte aan multifunctionele binnensportaccommodaties (sporthallen, sportzalen en gymzalen) voorzien.

Geplande mutaties

In het eerste kwartaal van 2019 is begonnen met de bouw van een tijdelijke sporthal op de locatie van het voormalige zwembad De Tobbe in Bloemendaal. De hal zal circa tien jaar in gebruik blijven. De exploitatie van sporthal De Tobbe zal na oplevering (begin 2020) in handen zijn van SPORT•GOUDA. De gemeente Gouda is daarnaast voornemens een sportzaal van 28 bij 22 meter in Westergouwe te realiseren. De definitieve besluitvorming over deze mutatie moet nog plaatsvinden.

De gemeente Gouda stelt momenteel een uitvoeringsplan op in het kader van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Bij het renoveren of slopen van schoolgebouwen wordt ook de renovatie of sloop van gymzalen in ogenschouw genomen.

Landelijk vergeleken

De sporthallen, sportzalen en gymzalen in Gouda vertalen zich naar 58 zaaldelen. Hierbij is een sporthal drie zaaldelen, telt een sportzaal voor twee zaaldelen, en een gymzaal als één zaaldeel (ongeacht of scheidingswanden in de sportruimtes aanwezig zijn).

Gouda beschikt over 1,0 sporthal per 25.000 inwoners. Dit is laag ten opzichte van landelijke cijfers. Hetzelfde geldt voor het aantal sportzalen in de gemeente. Het aantal gymzalen in Gouda is dermate hoog dat het totale aanbod aan binnensportruimte hoger is dan het landelijke gemiddelde, het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten en het gemiddelde van de gemeenten in Hollands Midden. Gymzalen kennen echter een beperkte functionaliteit voor het accommoderen van de meeste zaalsporten, waardoor de beschikbare ruimte voor de georganiseerde binnensport in Gouda relatief laag is (tabel 3.2).

Tabel 3.2 Benchmark aanbod sporthallen, sportzalen en gymzalen in Gouda in 2019

	Sporthallen		Sportzalen		Gymzalen		Zaaldelen	
	Per 25.000		Per 25.000		Per 25.000		Per 25.000	
	Abs.	inwoners	Abs.	inwoners	Abs.	inwoners	Abs.	inwoners
Gouda	3	1,0	1	0,3	47	16,1	58	19,8
<i>t.o.v. Nederland</i>		-1,2		-0,7		+9,6		+4,6
Vergelijkbare gemeenten	78	1,7	21	0,5	316	7,0	592	13,1
<i>t.o.v. Nederland</i>		-0,5		-0,5		+0,5		-2,1
Hollands Midden	68	2,1	17	0,5	180	5,6	418	13,0
<i>t.o.v. Nederland</i>		-0,1		-0,5		-0,9		-2,2
Nederland	1.547	2,2	691	1,0	4.485	6,5	10.508	15,2

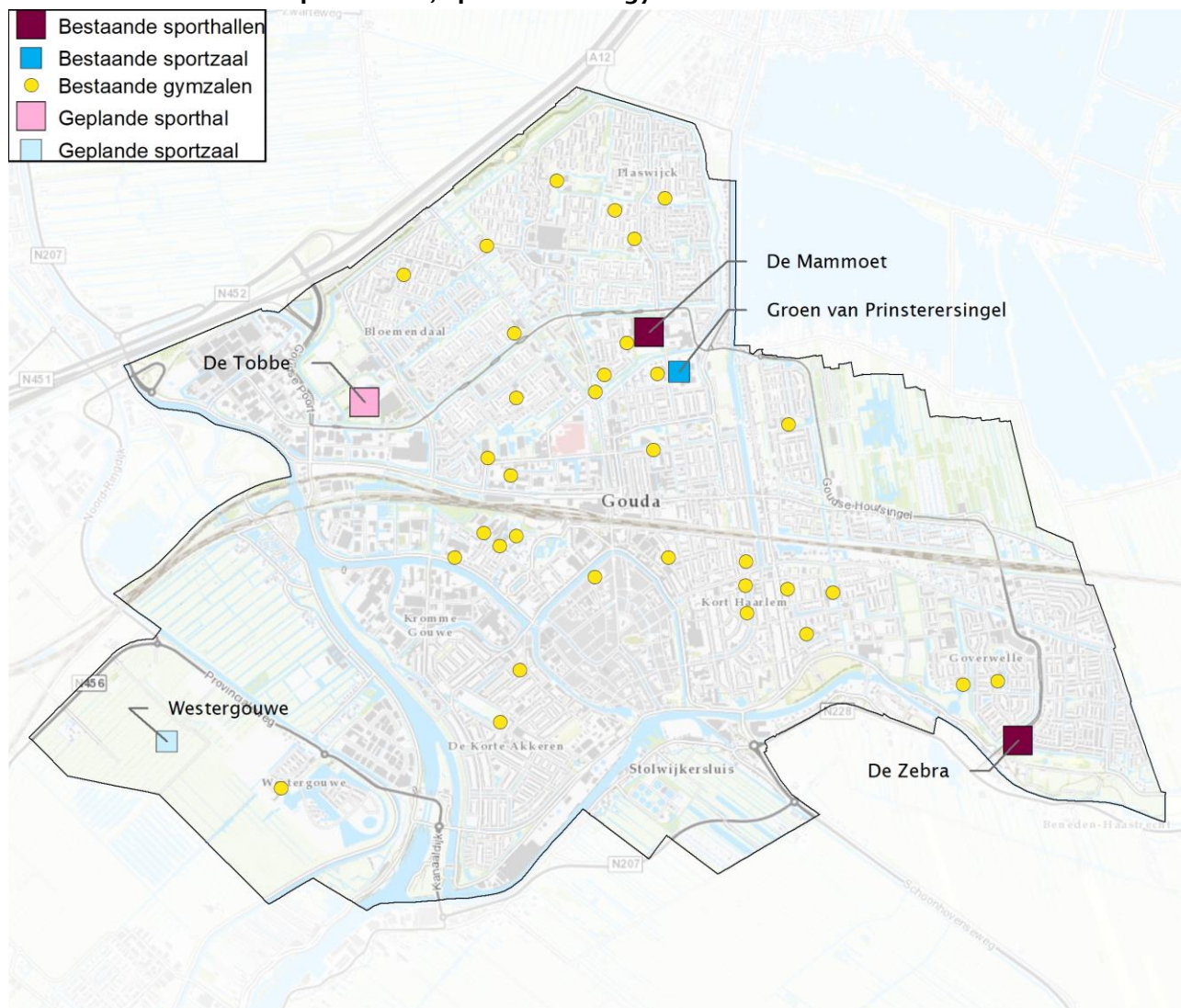
Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019.

Met de uitbreiding van het aanbod met de sporthal in Bloemendaal en de sportzaal in Westergouwe zal het aanbod in 2025 bestaan uit vier sporthallen (1,4 per 25.000 inwoners) en twee sportzalen (0,7 per 25.000 inwoners). Het aantal zaaldelen zal 63 bedragen (21,5 per 25.000 inwoners).

Spreading

De bestaande drie sporthallen en sportzaal in Gouda liggen allen in het oostelijk deel van de gemeente. De bestaande gymzalen staan verspreid over de hele gemeente (gele punten op de kaart). De geplande sporthal De Tobbe en de sportzaal Westergouwe liggen (ten opzichte van de huidige sporthallen en sportzaal) meer naar het westen (kaart 3.1).

Kaart 3.1 Aanbod aan sporthallen, sportzalen en gymzalen in Gouda in 2019

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Inwoners

De inwoners van Gouda moeten gemiddeld 1,7 kilometer reizen naar de dichtstbijzijnde sporthal; dat is vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde (1,6 kilometer). Als gevolg van het beperkte aantal sportzalen in Gouda, is de gemiddelde afstand tot de dichtstbijzijnde sporthal of -zaal niet significant lager dan de gemiddelde afstand tot alleen de dichtstbijzijnde sporthal. Voor slechts 4.400 inwoners is de afstand tot de dichtstbijzijnde sporthal of sportzaal meer dan 3 kilometer. Deze inwoners zijn woonachtig in De Korte Akkeren en Westergouwe.

De komst van sporthal De Tobbe en sportzaal Westergouwe heeft weinig gevolgen voor de gemiddelde afstand van de huidige inwoners van Gouda naar de dichtstbijzijnde sporthal en sportzaal. Hierbij is geen rekening gehouden met de woningbouwplannen van de komende periode. In de bereikbaarheid van de binnensportaccommodaties is een duidelijke scheiding naar wijken te maken. De inwoners van De Korte Akkeren en Westergouwe moeten gemiddeld het verst reizen naar de dichtstbijzijnde sporthal of sportzaal (tabel 3.3).

Tabel 3.3 Gemiddelde afstand inwoners Gouda naar dichtstbijzijnde binnensportruimte naar type en wijk in 2019 (in kilometers, gemeten over de weg)

Wijk	Huidige situatie		Inclusief sporthal De Tobbe en sportzaal Westergouwe	
	Sporthal	Sporthal of sportzaal	Sporthal	Sporthal of sportzaal
Binnenstad	2,3	2,1	2,2	2,1
De Korte Akkeren	3,1	3,0	2,9	2,8
Bloemendaal	1,6	1,6	1,0	1,0
Plaswijck	1,1	1,1	1,1	1,1
Noord	1,3	1,1	1,3	1,1
Goverwelle	0,8	0,8	0,8	0,8
Kort Haarlem en Stolwijkersluis	1,9	1,7	1,9	1,7
Westergouwe	5,2	5,0	4,8	2,8
Gouda	1,7	1,6	1,6	1,5

Onderwijslocaties

De spreiding van de binnensportaccommodaties over Gouda dient dusdanig te zijn dat de gemeente voldoet aan haar taakstelling om te voorzien in sportruimte voor het bewegingsonderwijs. De binnensportaccommodaties waar de scholen hun gymlessen geven, moet binnen een bepaalde afstand vanaf het schoolgebouw te bereiken zijn. In kaart 3.2 zijn de onderwijslocaties en (geplande) binnensportaccommodaties weergegeven.

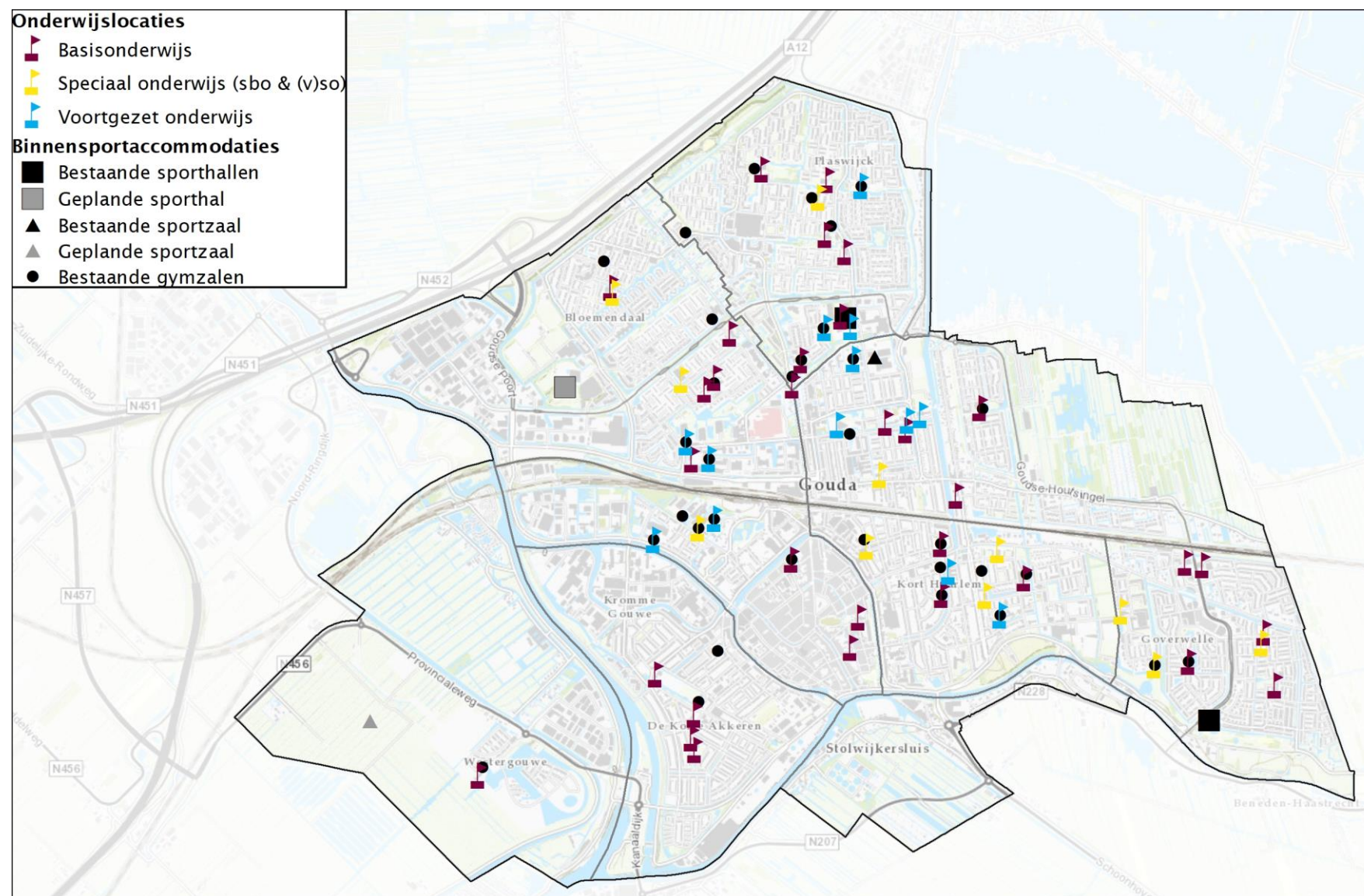
De normafstand (maximale afstand) die van toepassing is voor een school is afhankelijk van het aantal klokuren bewegingsonderwijs waarop de betreffende school aanspraak kan maken (zie paragraaf 3.2). De kortste normafstand voor zowel het basisonderwijs als het speciaal onderwijs (sbo & (v)so) betreft 1.000 meter loopafstand van het schoolgebouw. Voor het voortgezet onderwijs wordt uitgegaan van een maximale afstand van 2.000 meter, gemeten over de weg.

In de bijlage zijn de binnensportaccommodaties binnen 1.000 meter van de scholen in Gouda weergegeven.

Alle onderwijslocaties voor het basisonderwijs, speciaal onderwijs (sbo & (v)so) en voortgezet onderwijs hebben ten minste één binnensportaccommodatie binnen 1.000 meter bereikbaar van het schoolgebouw.

De afstand van basisschool De Triangel en de scholen voor speciaal onderwijs De Ark (locatie Coniferensingel) en Het Avontuur tot de geplande sporthal De Tobbe bedraagt minder dan 1 kilometer. Binnen 1 kilometer van de geplande sportzaal Westergouwe ligt momenteel geen school.

Kaart 3.2 Onderwijslocaties en binnensportaccommodaties in Gouda in 2019

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

3.2 Behoefte

Hieronder beschrijven we de normatieve behoefte aan sporthallen, sportzalen en gymzalen vanuit de (georganiseerde) binnensport en het bewegingsonderwijs. Hierbij baseren we ons op landelijke normen en richtlijnen.

(Georganiseerde) binnensport

De normatieve behoefte aan sporthallen en sportzalen voor de (georganiseerde) binnensport wordt berekend aan de hand van draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen. De normatieve behoefte wordt weergegeven in een bandbreedte, met een theoretische minimale behoefte (minimaal aantal benodigde accommodaties) en een theoretische maximale behoefte (het maximaal aantal benodigde accommodaties).

In Gouda bestaat voor de (georganiseerde) binnensport in 2019 een normatieve behoefte van vier tot vijf sporthallen, en tussen de vijf en zeven sportzalen. Zowel het aanbod van sporthallen als van sportzalen ligt onder de normatieve behoeftebandbreedte. De normatieve behoefte aan sporthallen en sportzalen in Gouda vertaalt zich naar een normatieve behoefte van tussen de 20 en 26 zaaldelen. Het aanbod aan sporthallen en sportzalen vertaalt zich naar elf zaaldelen; een aanbod (ruim) onder de normatieve behoeftebandbreedte. De verwachte bevolkingsontwikkeling van Gouda heeft een geringe invloed op de (afgeronde) normatieve behoefte aan binnensportruimte (tabel 3.4).

Tabel 3.4 Vraag-aanbodanalyse sporthallen en sportzalen gemeente Gouda (o.b.v. Planologische Kengetallen) in 2019, 2025 en 2035 (in aantallen)

Aanbod		Behoefte		Overschot (+) / tekort (-)	
		Min.	Max.	Min.	Max.
Sporthallen (3 zaaldelen)					
2019	3	4 (3,3)	5 (4,3)	-1	-2
2025	^A 4	4 (3,3)	5 (4,4)	-	-1
2035	3	4 (3,3)	5 (4,4)	-1	-2
Sportzalen (2 zaaldelen)					
2019	1	5 (5,2)	7 (6,5)	-4	-6
2025	^B 2	6 (5,3)	7 (6,6)	-4	-5
2035	^B 2	6 (5,3)	7 (6,7)	-4	-5
Zaaldelen					
2019	11	20 (20,2)	26 (26,0)	-9	-15
2025	16	21 (20,5)	27 (26,5)	-5	-11
2035	13	21 (20,7)	27 (26,7)	-8	-14

^A Begin 2020 zal de tijdelijke sporthal De Tobbe in Bloemendaal worden opgeleverd. Deze zal circa tien jaar in gebruik blijven.

^B De gemeente Gouda is voornemens een sportzaal in Westergouwe te realiseren. De definitieve besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden.

Sportaccommodaties hebben een verzorgingsgebied dat niet ophoudt bij de grenzen van de wijk (of bij de gemeentegrens). Dat wil zeggen dat de sporters die gebruikmaken van de sportaccommodatie niet per definitie woonachtig zijn in dezelfde wijk (of gemeente) als waar de sportaccommodatie zich bevindt. Om toch inzicht te geven in waar in Gouda de meeste behoefte aan binnensportruimte voor de

(georganiseerde) binnensport bestaat, is de gemeentelijke behoefte aan sporthallen en sportzalen in tabel 3.5 uitgesplitst naar wijk.

Er is een duidelijk tweesplitsing te maken op basis van tabel 3.5. In de wijken Plaswijck, Goverwelle, Noord en met de geplande mutaties in Bloemendaal en Westergouwe is het aanbod in deze wijken redelijk in lijn met de behoefte op basis van de richtlijnen. In de wijken Binnenstad, De Korte Akkeren, Kort Haarlem en Stolwijkersluis, allen gelegen in het zuidwesten van de gemeente, is geen aanbod aanwezig en worden logischerwijs tekorten geconstateerd.

Tabel 3.5 Vraag-aanbodanalyse sporthallen en sportzalen wijken Gouda (o.b.v. Planologische Kengetallen) in 2019, 2025 en 2035 (in aantallen)

Wijk	Type	Aanbod	Behoefte					
			2019		2025		2035	
			Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
Binnenstad	Sporthallen	-	1 (0,4)	1 (0,5)	1 (0,4)	1 (0,5)	1 (0,3)	1 (0,4)
	Sportzalen	-	1 (0,6)	1 (0,7)	1 (0,6)	1 (0,7)	1 (0,5)	1 (0,7)
	Zaaldelen	-	3 (2,3)	3 (2,9)	2 (2,2)	3 (2,8)	2 (2,0)	3 (2,6)
De Korte Akkeren	Sporthallen	-	1 (0,4)	1 (0,6)	1 (0,4)	1 (0,6)	1 (0,4)	1 (0,5)
	Sportzalen	-	1 (0,7)	1 (0,9)	1 (0,7)	1 (0,9)	1 (0,6)	1 (0,8)
	Zaaldelen	-	3 (2,7)	4 (3,5)	3 (2,6)	4 (3,4)	3 (2,4)	3 (3,2)
Bloemendaal	Sporthallen	^A 1	1 (0,4)	1 (0,6)	1 (0,4)	1 (0,5)	1 (0,4)	1 (0,5)
	Sportzalen	-	1 (0,7)	1 (0,8)	1 (0,7)	1 (0,8)	1 (0,6)	1 (0,8)
	Zaaldelen	3	3 (2,6)	4 (3,4)	3 (2,5)	4 (3,3)	3 (2,3)	3 (3,0)
Plaswijck	Sporthallen	2	1 (0,6)	1 (0,7)	1 (0,6)	1 (0,8)	1 (0,5)	1 (0,7)
	Sportzalen	1	1 (0,9)	1 (1,1)	1 (0,9)	1 (1,1)	1 (0,8)	1 (1,0)
	Zaaldelen	8	4 (3,5)	5 (4,5)	4 (3,5)	5 (4,5)	3 (3,2)	4 (4,1)
Noord	Sporthallen	-	1 (0,5)	1 (0,6)	1 (0,4)	1 (0,6)	1 (0,4)	1 (0,6)
	Sportzalen	1	1 (0,7)	1 (0,9)	1 (0,7)	1 (0,9)	1 (0,7)	1 (0,8)
	Zaaldelen	2	3 (2,8)	4 (3,6)	3 (2,8)	4 (3,6)	3 (2,6)	4 (3,3)
Kort Haarlem en Stolwijkersluis	Sporthallen	-	1 (0,5)	1 (0,6)	1 (0,5)	1 (0,6)	1 (0,4)	1 (0,6)
	Sportzalen	-	1 (0,7)	1 (0,9)	1 (0,7)	1 (0,9)	1 (0,7)	1 (0,8)
	Zaaldelen	-	3 (2,9)	4 (3,7)	3 (2,8)	4 (3,6)	3 (2,6)	4 (3,3)
Goverwelle	Sporthallen	1	1 (0,5)	1 (0,7)	1 (0,5)	1 (0,6)	1 (0,4)	1 (0,6)
	Sportzalen	-	1 (0,8)	1 (1,0)	1 (0,8)	1 (1,0)	1 (0,7)	1 (0,9)
	Zaaldelen	3	3 (3,1)	4 (4,0)	3 (3,0)	4 (3,8)	3 (2,7)	4 (3,5)
Westergouwe	Sporthallen	-	- (0,1)	- (0,1)	- (0,2)	- (0,2)	1 (0,3)	1 (0,5)
	Sportzalen	^B 1	- (0,1)	- (0,1)	1 (0,3)	1 (0,3)	1 (0,6)	1 (0,7)
	Zaaldelen	2	1 (0,3)	1 (0,4)	1 (1,1)	2 (1,4)	2 (2,2)	3 (2,8)

^A De sporthal in Bloemendaal betreft de tijdelijke sporthal De Tobbe. Deze zal begin 2020 worden opgeleverd, en zal circa tien jaar in gebruik blijven.

^B De sportzaal in Westergouwe betreft de sportzaal die de gemeente Gouda voornemens is om te realiseren. De definitieve besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden.

Bewegingsonderwijs

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gouda stelt jaarlijks het aantal klokuren bewegingsonderwijs per school vast waarvoor de gemeente zorgplicht heeft⁴. Bij gebrek aan landelijke wettelijke normen, zijn scholen echter vrij om minder bewegingsonderwijs te geven dan waar zij volgens de gemeentelijke verordening aanspraak op kunnen maken. Anderzijds kunnen scholen bij de gemeente een verzoek indienen voor meer klokuren dan het aantal dat door het college is vastgesteld. In het vervolg wordt het aantal klokuren waarop de scholen aanspraak kunnen maken, de normatieve behoefte genoemd.

De normatieve behoefte aan binnensportaccommodatie ten behoeve van het bewegingsonderwijs in het basisonderwijs in Gouda bedraagt 300 klokuren in 2019. Voor dit aantal klokuren zijn minimaal 12 zaaldelen nodig. Voor het bewegingsonderwijs in het speciaal onderwijs (sbo & (v)so) zijn minimaal zeven zaaldelen nodig, voor het voortgezet onderwijs 24 zaaldelen (tabel 3.6). Bij de berekening van het minimaal aantal benodigde zaaldelen is geen rekening gehouden met de afstanden tussen de onderwijslocaties en de (gemeentelijke) binnensportruimtes. In Gouda zijn 58 af te scheiden zaaldelen aanwezig. Hiermee wordt voldaan aan de behoefte van 43 zaaldelen (basis-, speciaal en voortgezet onderwijs bij elkaar opgeteld).

De verwachte afname van het totale aantal leerlingen op de scholen voor het voortgezet onderwijs zal leiden tot een kleine afname in de ruimtebehoefte ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Ook de behoefte in het basisonderwijs in de gehele gemeente zal in 2025 en 2035 lager zijn dan in 2019. De ruimtebehoefte in het speciaal onderwijs (sbo & (v)so) zal redelijk stabiel blijven (tabel 3.6).

Tabel 3.6 Behoefte binnensportruimte t.b.v. bewegingsonderwijs scholen Gouda naar onderwijstype in de schooljaren 2019, 2025 en 2035 (in aantallen en uren)

	Locaties	Behoefte					
		2019		2025		2035	
		Klokuren	Zaaldelen	Klokuren	Zaaldelen	Klokuren	Zaaldelen
Basisonderwijs	22	300,00	12 (11,5)	271,50	11 (10,4)	285,00	11 (11,0)
Speciaal onderwijs (sbo & (v)so)	11	167,75	7 (6,5)	161,25	7 (6,2)	172,50	7 (6,6)
Voortgezet onderwijs	13	784,00	24 (23,1)	743,75	22 (21,9)	723,75	22 (21,3)

Toelichting: Voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs (sbo & (v)so) wordt uitgegaan dat in een schoolweek in één zaaldeel 34 gymlessen van 45 minuten ingeroosterd kunnen worden (26 klokuren); voor het voortgezet onderwijs wordt uitgegaan van 40 gymlessen van 50 minuten (in totaal 34 klokuren).

Het bewegingsonderwijs van de scholen hoeft niet per definitie plaats te vinden in een binnensportaccommodatie gelegen in hetzelfde stadsdeel als waar het schoolgebouw is gevestigd. Om toch inzicht te geven in waar in Gouda de meeste behoefte aan zaaldelen ten behoeve van het bewegingsonderwijs bestaat, is de gemeentelijke behoefte in tabel 3.7 uitgesplitst naar wijk. In Noord en Bloemendaal zijn onvoldoende zaaldelen aanwezig om het normatief aantal klokuren bewegingsonderwijs van de scholen die in deze wijken zijn gevestigd te accommoderen. In de omliggende wijken zijn echter voldoende uitwijkmogelijkheden. De verwachting is dat op wijkniveau de ruimtebehoefte in 2025 en 2035 niet significant zal verschillen ten opzichte van 2019. Uitzondering hierop is de behoefte in Westergouwe (tabel 3.7).

⁴ Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gouda 2015.

Tabel 3.7 Behoefte binnensportruimte t.b.v. bewegingsonderwijs scholen Gouda naar onderwijstype en wijk (o.b.v. onderwijslocatie) in 2019, 2025 en 2035

	Aantal	Behoefte					
	onderwijs- locaties	Klokuren			Zaaldelen		
		2019	2025	2035	2019	2025	2035
Binnenstad (aanbod: 9 zaaldelen)							
Basisonderwijs	3	25,50	22,50	20,25	1 (1,0)	1 (0,9)	1 (0,8)
Speciaal onderwijs	1	18,00	18,00	20,25	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,8)
Voortgezet onderwijs	2	78,00	74,75	73,25	3 (2,3)	3 (2,2)	3 (2,2)
De Korte Akkeren (aanbod: 2 zaaldelen)							
Basisonderwijs	4	28,50	25,50	22,50	2 (1,1)	1 (1,0)	1 (0,9)
Speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-
Voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-	-	-
Bloemendaal (aanbod: 10 zaaldelen ^A)							
Basisonderwijs	5	48,00	40,50	42,00	2 (1,8)	2 (1,6)	2 (1,6)
Speciaal onderwijs	2	33,50	18,00	20,25	2 (1,3)	1 (0,7)	1 (0,8)
Voortgezet onderwijs	2	260,00	251,25	248,75	8 (7,6)	8 (7,4)	8 (7,3)
Plaswijck (aanbod: 14 zaaldelen)							
Basisonderwijs	7	75,00	69,00	70,50	3 (2,9)	3 (2,7)	3 (2,7)
Speciaal onderwijs	1	19,50	19,50	19,50	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)
Voortgezet onderwijs	3	135,75	124,25	119,50	4 (4,0)	4 (3,7)	4 (3,5)
Noord (aanbod: 8 zaaldelen)							
Basisonderwijs	4	43,50	37,50	37,50	2 (1,7)	2 (1,4)	2 (1,4)
Speciaal onderwijs	1	13,50	13,50	15,75	1 (0,5)	1 (0,5)	1 (0,6)
Voortgezet onderwijs	4	170,75	160,00	154,00	6 (5,0)	5 (4,7)	5 (4,5)
Goverwelle (aanbod: 5 zaaldelen)							
Basisonderwijs	5	37,50	31,50	30,00	2 (1,4)	2 (1,2)	2 (1,2)
Speciaal onderwijs	3	38,25	33,75	38,25	2 (1,5)	2 (1,3)	2 (1,5)
Voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-	-	-
Kort Haarlem en Stolkijkersluis (aanbod: 9 zaaldelen)							
Basisonderwijs	3	36,00	30,00	27,75	2 (1,4)	2 (1,2)	2 (1,1)
Speciaal onderwijs	3	45,00	58,50	58,50	2 (1,7)	3 (2,3)	3 (2,3)
Voortgezet onderwijs	2	139,50	133,40	128,25	5 (4,1)	4 (3,9)	4 (3,8)
Westergouwe (aanbod: 1 zaaldeel ^B)							
Basisonderwijs	1	6,00	15,00	34,50	1 (0,2)	1 (0,6)	2 (1,3)
Speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-
Voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-	-	-

^A In 2020 zal de tijdelijke sporthal De Tobbe worden opgeleverd. Deze zal circa tien jaar in gebruik blijven, waardoor in 2025 het aanbod in Bloemendaal zal bestaan uit 14 zaaldelen.

^B De gemeente Gouda is voornemens om een sportzaal in Westergouwe te realiseren, waarmee het aanbod zal toenemen met 2 zaaldelen.

3.3 Gebruik

Hieronder beschrijven we het plaatsgevonden gebruik in 2018 van de sporthallen en gymzalen die door SPORT•GOUDA worden geëxploiteerd. Het gebruik is berekend op basis van de registraties in het reserveringssysteem van SPORT•GOUDA.

Het gebruik van sportzaal Groen van Prinsterersingel wordt hier buiten beschouwing gelaten. De sportzaal is doordeweeks overdag onbeperkt beschikbaar voor de Goudse Scholengemeenschap Leo Vroman en in de avond voor tafeltennisvereniging GTV Vriendenschaar. Het werkelijk plaatsgevonden gebruik van de sportzaal is niet bekend. Van de overige accommodaties betreft dit het geregistreerde gebruik, het daadwerkelijke plaatsgevonden gebruik, dan wel het gebruik dat in rekening is gebracht bij de gebruikers.

Om te zien in hoeverre het gebruik van de gemeentelijke sporthallen en gymzalen in Gouda afwijkt van het gebruik van gemeentelijke sporthallen en gymzalen in vergelijkbare gemeenten, is een benchmark met bezettingscijfers uit vergelijkbare gemeenten opgesteld.

Sporthallen

Jaargebruik en -bezetting

In tabel 3.8 staat het totale jaargebruik (in gewogen uren⁵) naar doeleinde en de jaarbezetting (maandag tot en met vrijdag; 08:00 uur-23:00 uur) van de gemeentelijke binnensportruimtes. De sporthallen zijn gedurende het hele jaar 47 procent van de tijd bezet. Deze jaarbezetting is beduidend hoger dan de gemiddelde jaarbezetting van de sporthallen in de benchmark (37 procent).

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseert dat voor de bouw en exploitatie van een sporthal of -zaal een minimale behoefte van 1.600 uur per jaar moet bestaan. Dit aantal is inclusief onderwijsgebruik. NOC*NSF hanteert een richtlijn van 1.400 uur sportgebruik. Dit aantal is exclusief onderwijsgebruik. Ongeveer driekwart van de sporthallen in Nederland voldoet aan de VNG-richtlijn, en een kwart aan de NOC*NSF-richtlijn (Schadenberg & Wezenberg-Hoenderkamp, nog te verschijnen).

In De Zebra en in één van de sporthallen in De Mammoet vindt voldoende (sport)gebruik plaats om te voldoen aan zowel de VNG-richtlijn als de NOC*NSF-richtlijn. In de andere sporthal in De Mammoet vindt onvoldoende sportgebruik plaats om te voldoen aan de richtlijn van NOC*NSF.

Tabel 3.8 Jaargebruik (in gewogen uren) naar doeleinde en jaarbezetting (in procenten) gemeentelijke sporthallen Gouda in 2018

Sporthal	Sport en overig	Bewegingsonderwijs	Totaal	Jaarbezetting	VNG-richtlijn	NOC*NSF-richtlijn
De Mammoet I	1.516	1.492	3.007	55%	Voldoet	Voldoet
De Mammoet II	1.272	1.432	2.704	49%	Voldoet	Voldoet niet
De Zebra	1.497	465	1.962	36%	Voldoet	Voldoet

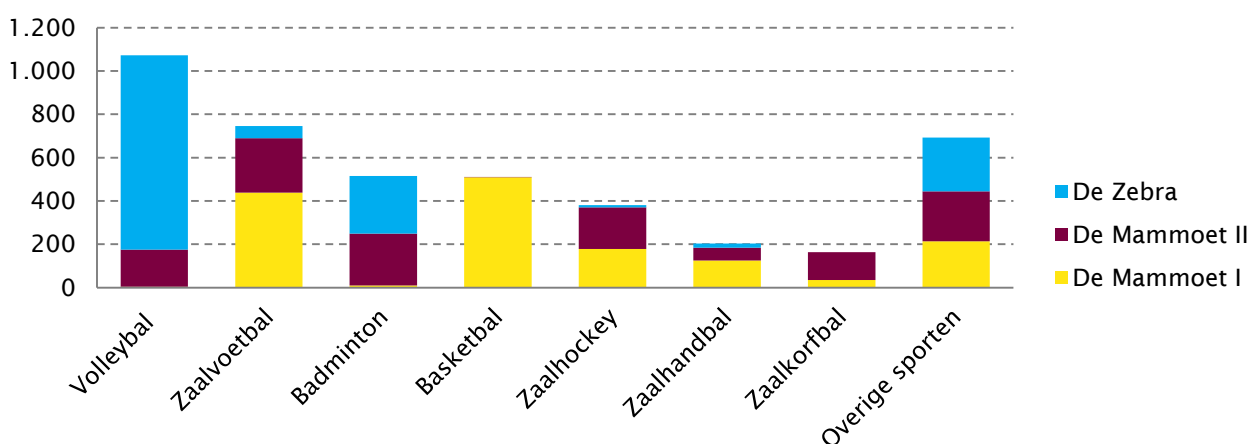
⁵ Voorbeeld: als een derde van een hal wordt verhuurd, wordt de duur van de verhuur voor een derde meegenomen in het aantal verhuurde uren.

Sportgebruik

De meest beoefende sport in sporthallen in Gouda is volleybal. Dit als gevolg van het vele gebruik door volleybalvereniging VollenGo van sporthal De Zebra. Het gebruik van de beide sporthallen in sportcentrum De Mammoet is meer divers (figuur 3.1).

Een aanzienlijk deel van het sportgebruik van de sporthallen staat onder de noemer ‘overige sporten’. Dit is enerzijds als gevolg van de vele ‘kleine’ gebruikers die in de sporthallen actief zijn, waardoor de desbetreffende sport relatief weinig wordt beoefend. Anderzijds is van een deel van het gebruik niet te herleiden welke sport is beoefend. Dit gebruik staat veelal op naam van een sportieve buitenschoolse opvang of op verenigingen met activiteiten voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen of mensen met een beperking.

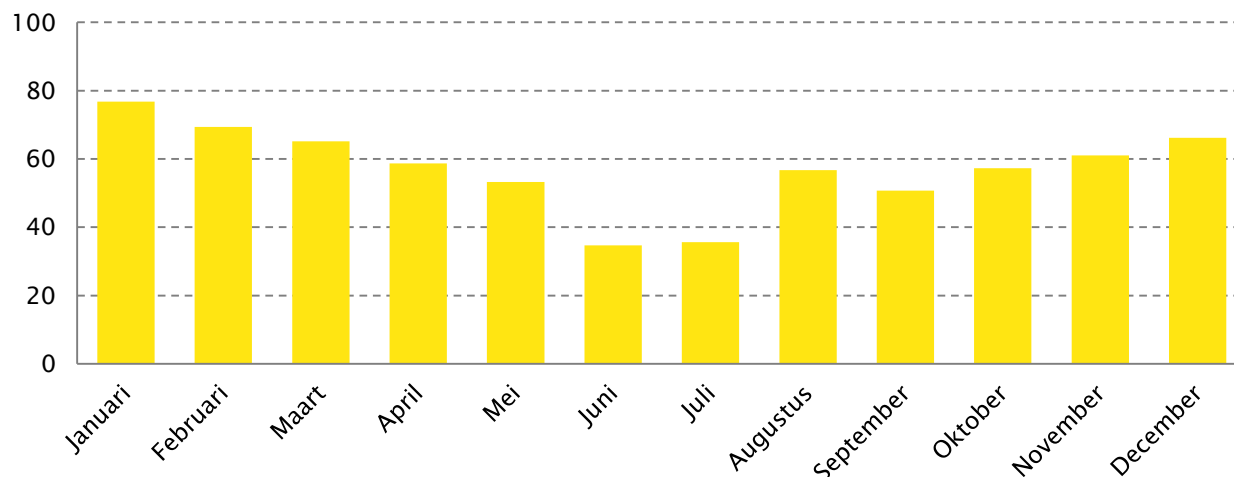
Figuur 3.1 Totale sportgebruik gemeentelijke sporthallen in Gouda naar sport in 2018 (in gewogen uren)

Bezetting naar maand

Als gevolg van de zaalcompetities van ‘veldsporten’ die niet gedurende het hele jaar plaatsvinden, zoals van hockey en korfbal, ziet het gebruik van sporthallen gedurende het jaar er doorgaans anders uit (figuur 3.2). Tijdens het ‘hoogseizoen’ (januari-februari, november-december) worden de sporthallen meer gebruikt dan tijdens het ‘laagseizoen’ (maart-oktober).

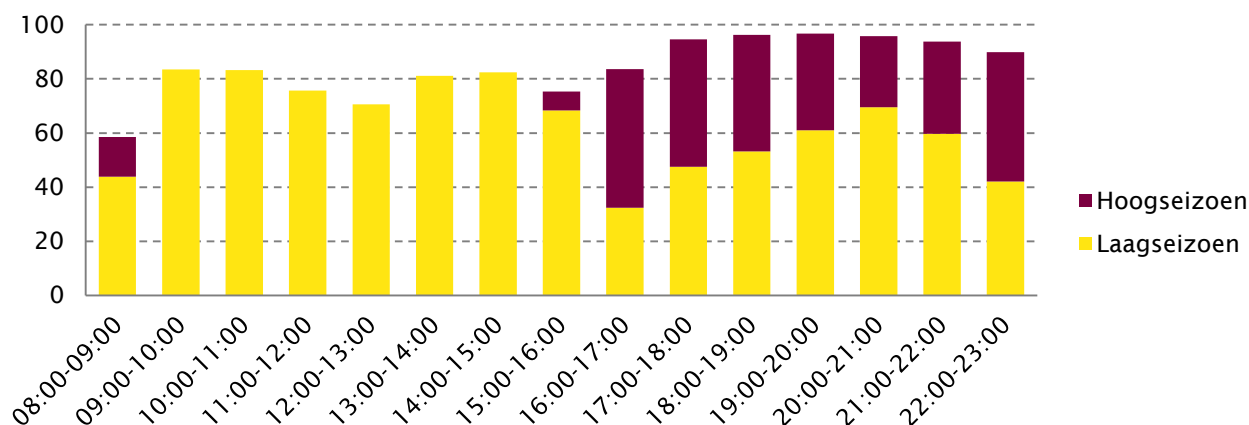
Figuur 3.2 Gemiddelde bezetting gemeentelijke sporthallen in Gouda naar maand in 2018 (in procenten; vakantie- en feestdagen buiten beschouwing gelaten)

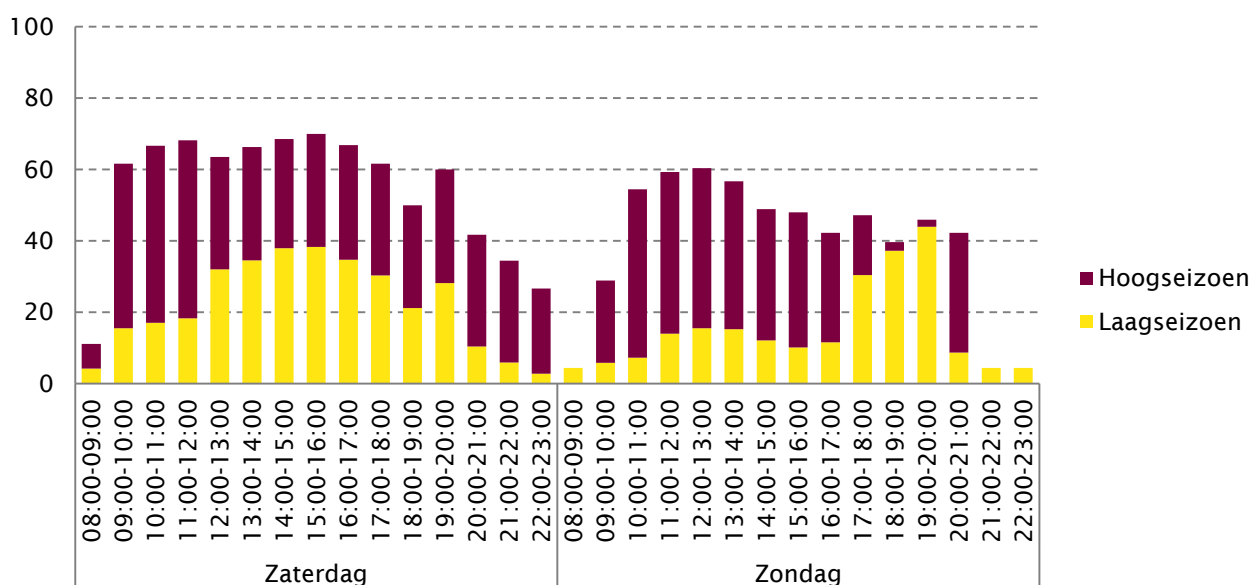
Bezetting naar uur

De bezetting van de sporthallen verschilt gedurende de dag (figuren 3.3 en 3.4). Doordeweeks vindt overdag het meeste bewegingsonderwijs tot 16:00 uur plaats. Het meeste gebruik door de verenigingen begint na 18:00 uur, waardoor sprake is van een 'dal' tussen 16:00 uur en 18:00 uur. De druk op de sporthallen is doordeweeks in het hoogseizoen tussen 18:00 uur en 22:00 uur het hoogst (figuur 3.3). In het weekend, zowel op zaterdag als op zondag, vindt het meeste gebruik plaats tussen 09:00 uur en 21:00 uur (figuur 3.4).

Figuur 3.3 Gemiddelde doordeweekse bezetting gemeentelijke sporthallen in Gouda naar uur en seizoen in 2018 (in procenten; vakantie- en feestdagen buiten beschouwing gelaten)

Figuur 3.4 Gemiddelde weekendbezetting gemeentelijke sporthallen in Gouda naar uur, dag en seizoen in 2018 (in procenten; vakantie- en feestdagen buiten beschouwing gelaten)

Seizoensbezetting

Doordeweeks

De sporthallen zijn overdag (08:00-16:00 uur) tijdens het laagseizoen gemiddeld voor bijna drie kwart van de tijd bezet (gemiddelde bezetting van 75%). In het hoogseizoen is de bezetting van de sporthallen nagenoeg gelijk (figuur 3.5).

In de middag/avond (16:00-23:00 uur) zijn de sporthallen tijdens het laagseizoen gemiddeld minder goed bezet ten opzichte van overdag (gemiddelde bezetting van 52%). Als gevolg van de instroom van de 'veldsporten' zijn in het hoogseizoen de sporthallen beter bezet (gemiddelde bezetting van 81%, figuur 3.5).

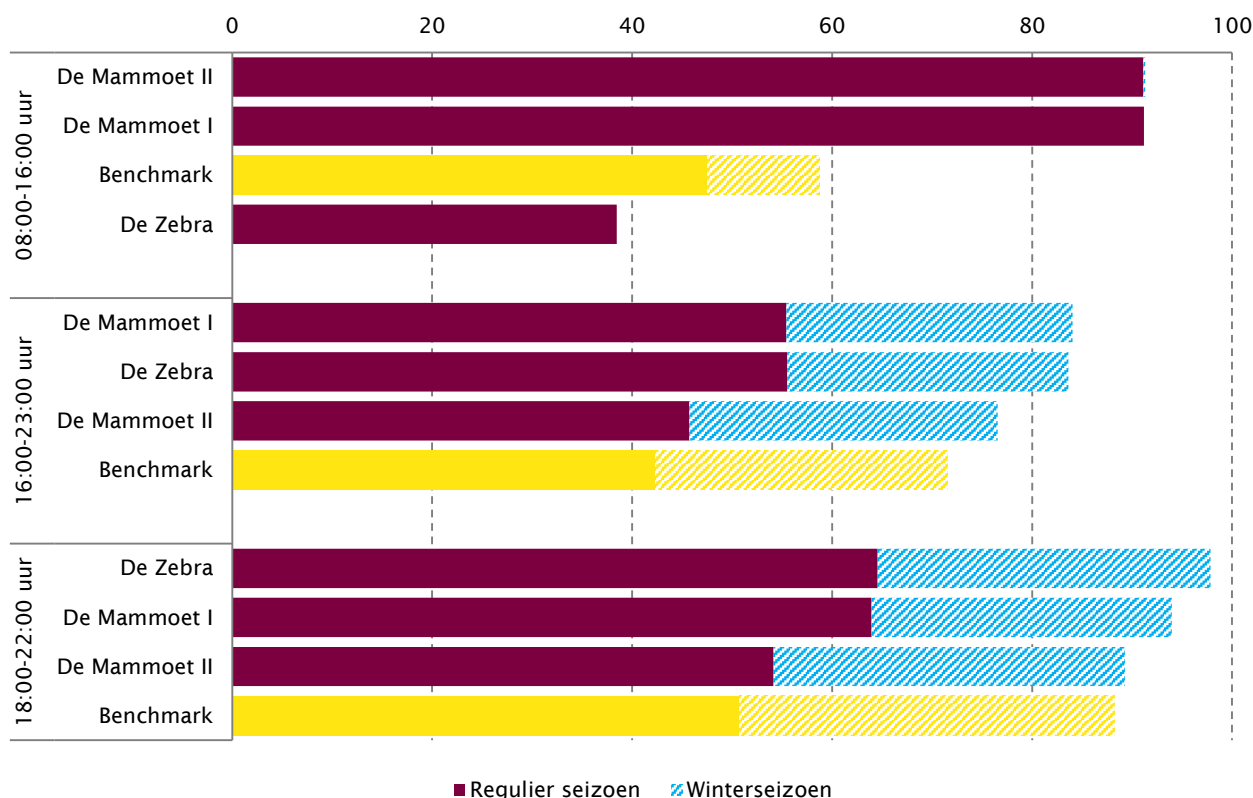
Tussen 18:00 en 22:00 uur is de gemiddelde bezetting van de sporthallen het hoogst. Tijdens deze piekuren wordt een gemiddelde bezettingsgraad van 61 procent tijdens het laagseizoen behaald en 94 procent in het winterseizoen (figuur 3.5).

Weekend

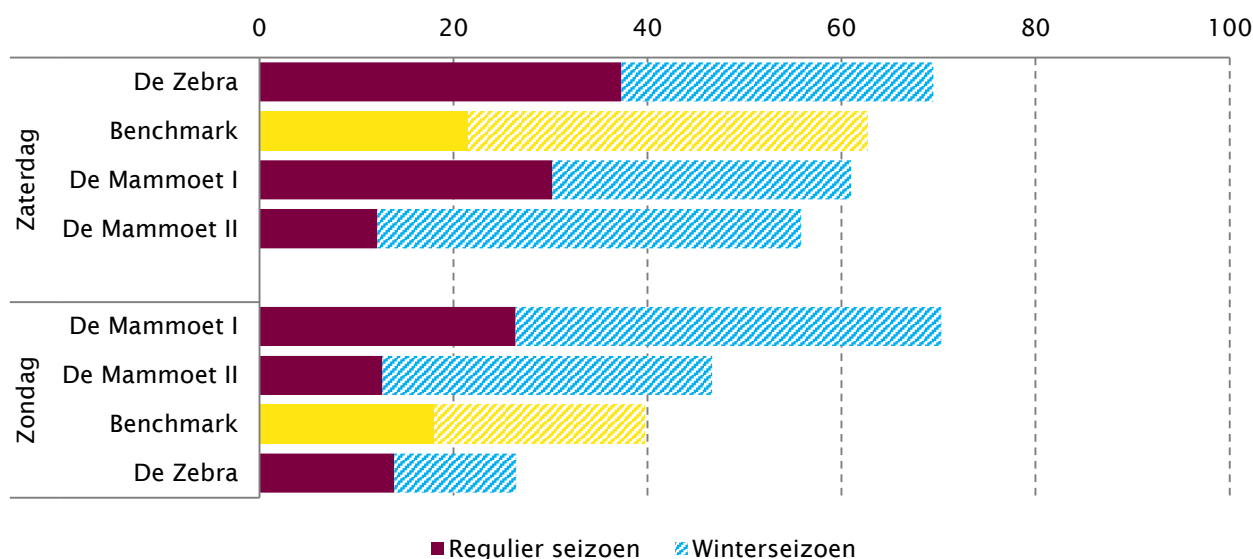
De sporthallen zijn tijdens het laagseizoen op zaterdag (tussen 09:00 en 21:00 uur) gemiddeld voor 27 procent van de tijd bezet. Tijdens het hoogseizoen is de gemiddelde bezetting 62 procent. Op zondag worden de sporthallen met een gemiddelde bezetting van 18 procent in het laagseizoen en 48 procent in het hoogseizoen minder gebruikt ten opzichte van zaterdag (figuur 3.6).

Doordeweeks worden de sporthallen in Gouda gemiddeld meer gebruikt dan de sporthallen in de benchmark. Dit geldt zowel voor het gebruik overdag als in de avond (inclusief de piekuren, figuur 3.5). Het gemiddelde weekendgebruik van de sporthallen in Gouda is vergelijkbaar met het gemiddelde van de sporthallen in de benchmark (figuur 3.6).

Figuur 3.5 Gemiddelde doordeweekse bezetting sporthallen Gouda naar tijdsblok en seizoen in 2018 (in procenten)

Figuur 3.6 Gemiddelde weekendbezetting tussen 09:00 en 18:00 uur sporthallen Gouda naar dag en seizoen in 2018 (in procenten)

Gymzalen

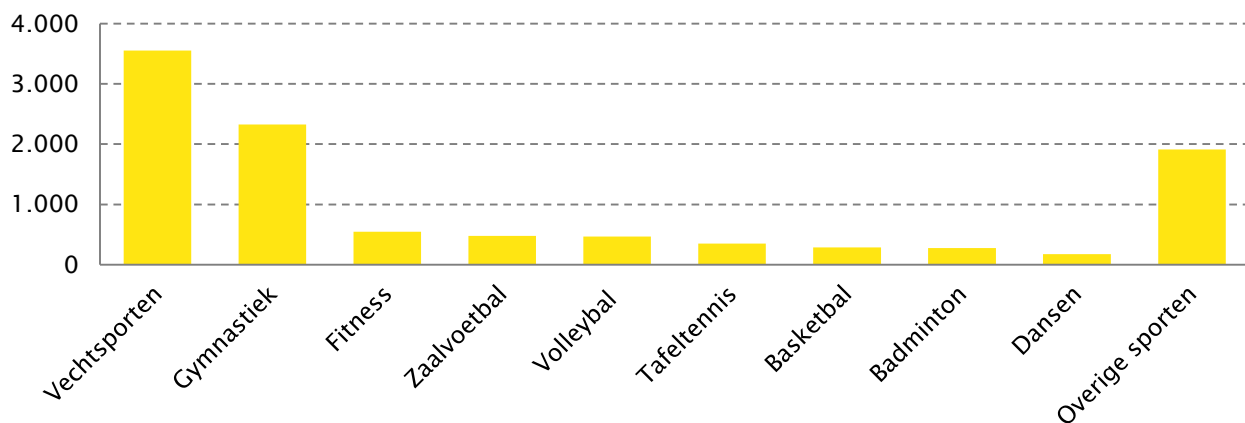
De Goudse gymzalen hebben een gemiddelde jaarbezetting van 28 procent (tabel 3.9). Het gemiddelde van de gymzalen in de benchmark bedraagt 33 procent.

Tabel 3.9 Jaargebruik (in gewogen uren) naar doeleinde en jaarbezetting (in procenten) gemeentelijke gymzalen Gouda in 2018

Gymzaal	Sport en overig	Bewegingsonderwijs	Totaal	Jaarbezetting
Aakwerf	1.247	1.187	2.434	44%
A.G. de Vrijestraat	841	983	1.824	32%
Brittenburg	422	381	803	15%
Columbuslaan	551	994	1.545	28%
Coniferensingel	370	828	1.197	22%
G. Leeustraat	694	987	1.681	31%
Herpstraat	479	753	1.232	22%
Hoogenburg	608	1.037	1.645	30%
J. den Haenstraat	550	1.910	2.459	44%
Middenmolenlaan	753	885	1.638	30%
Nansenstraat	664	1.102	1.766	32%
Oosthoef	551	828	1.379	25%
Scholenpad	421	1.060	1.481	27%
Sluismeesterslag	411	819	1.230	22%
W. de Zwijgersingel A	201	896	1.097	20%
W. de Zwijgersingel B	1.095	940	2.035	37%
Wilsonplein	517	634	1.151	21%

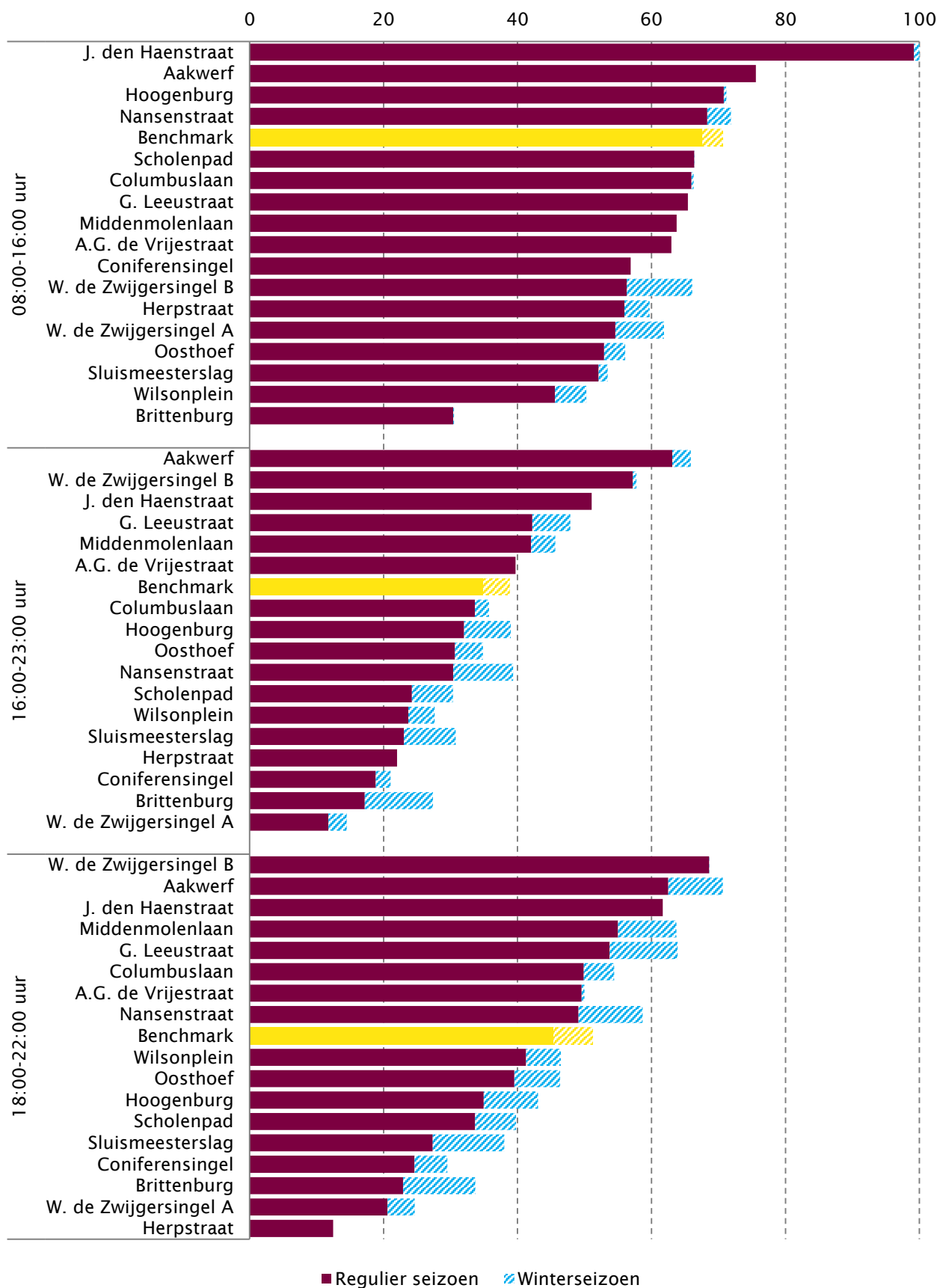
In de gymzalen vindt, naast het bewegingsonderwijs, voornamelijk diverse vechtsporten (34% van het totale sportgebruik in de gymzalen) en gymnastiek (22%) plaats (figuur 3.7).

Figuur 3.7 Totale sportgebruik gemeentelijke gymzalen in Gouda naar sport in 2018 (in gewogen uren)

De gymzalen zijn overdag (08:00-16:00 uur) gemiddeld voor 62 procent bezet in het reguliere seizoen en voor 63 procent in het winterseizoen. Het kleine verschil tussen de seizoenen komt doordat in de gymzalen gedurende het hele schooljaar bewegingsonderwijs wordt gegeven. Omdat gymzalen minder geschikt zijn voor het beoefenen van de meeste zaalsporten, is de bezetting 's avonds (16:00 - 23:00 uur) en gedurende de piekuren (18:00-22:00 uur) lager dan overdag (figuur 3.8).

Figuur 3.8 Gemiddelde doordeweekse bezetting gemeentelijke gymzalen Gouda naar tijdsblok en seizoen in 2018 (in procenten)

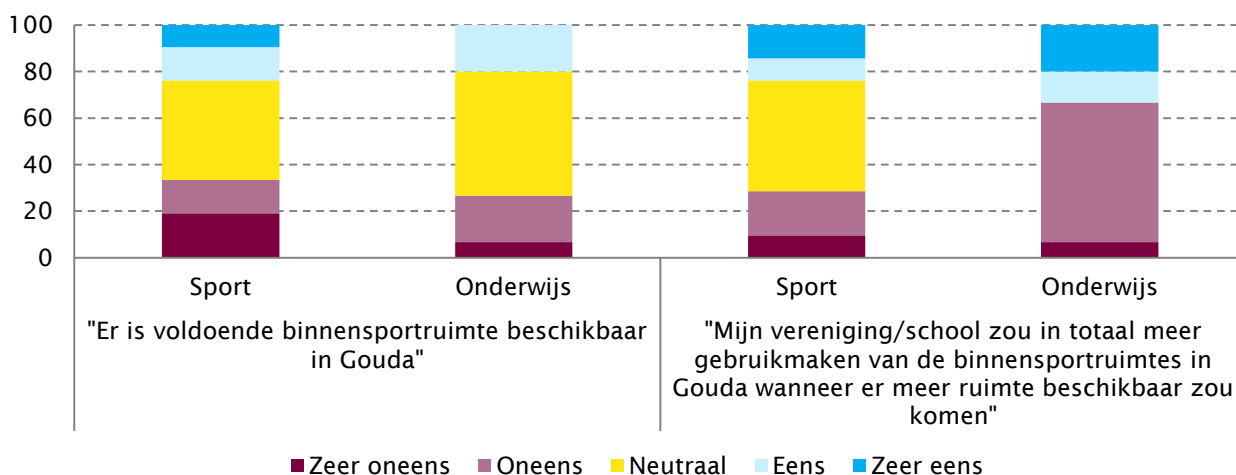
3.4 Ervaring

Sportverenigingen en scholen

Een derde van de gebruikers van de binnensportaccommodaties in Gouda, zowel de sportverenigingen (33%) als de scholen (27%), geven aan dat naar hun mening het huidige aanbod aan binnensportruimte niet voldoende is. Een kwart van de verenigingen geeft aan dat zij op dit moment een extra behoefte aan binnensportruimte hebben die niet geacommodeerd wordt of kan worden (24%). Zij geven aan dat, indien het aanbod in Gouda wordt uitgebreid, zij (in totaal) meer uren zullen afnemen. Twee derde van de scholen geeft aan niet extra uren te gaan afnemen (figuur 3.9). Vijf scholen geven aan wel meer uren te willen afnemen. Twee hiervan betreffen scholen waarvoor de gemeente Gouda niet verantwoordelijk is voor de huisvesting.

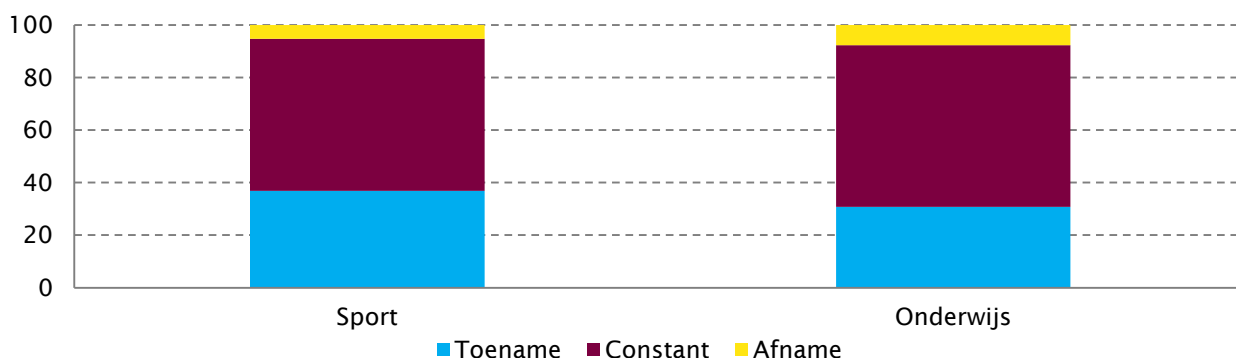
Bijna alle gebruikers van de sporthallen van De Mammoet geven aan meer uren in de sporthallen te willen afnemen dan het afgelopen seizoen het geval was. Ook meer dan de helft van de gebruikers van De Zebra geeft aan meer gebruik te willen maken van De Zebra dan in het afgelopen seizoen.

Figuur 3.9 Reactie gebruikers binnensportaccommodaties Gouda op diverse stellingen, naar type gebruiker (in procenten)

Meer dan de helft van de gebruikers van de binnensportaccommodaties in Gouda, zowel van de sportverenigingen als de scholen, geven aan te verwachten dat hun ruimtebehoefte de komende vijf tot tien jaar nagenoeg stabiel zal blijven. Een derde geeft aan de komende jaren een toename te verwachten (figuur 3.10).

Figuur 3.10 Verwachte ontwikkeling ruimtebehoefte komende 5 tot 10 jaar volgens gebruikers binnensportaccommodaties in Gouda naar type gebruiker (in procenten)

De sportverenigingen die een toename in hun ruimtebehoefte verwachten, zijn met name actief in de sporthallen van De Mammoet of in De Zebra, en niet zozeer in de gymzalen. Deze verenigingen zijn meerdere keren per week actief in de sporthallen. Het grootste gedeelte maakt het hele seizoen gebruik van de sporthallen, een aantal alleen gedurende de wintermaanden. De scholen die aangeven in de toekomst meer uren te gaan afnemen, zijn uitsluitend actief in gymzalen. Deze scholen liggen verspreid over de hele gemeente.

SPORT•GOUDA

SPORT•GOUDA is een extern verzelfstandigd sportbedrijf. De gemeente Gouda heeft de exploitatie van de meeste sportaccommodaties in gemeentelijke eigendom bij SPORT•GOUDA ondergebracht. Het bedrijf exploiteert de drie sporthallen in de gemeente, de enige sportzaal en zeventien (van de 47) gymzalen.

SPORT•GOUDA is van mening dat voor de (georganiseerde) binnensport voldoende binnensportaccommodaties in de gemeente aanwezig zijn⁶. De gedachte is dat waar nu verenigingen moeten uitwijken naar te kleine accommodaties (gymzalen), dit door de komst van sporthal De Tobbe opgelost kan worden. Bij SPORT•GOUDA zijn geen klachten bekend over aspecten zoals de kwaliteit of functionaliteit van de binnensportaccommodaties die van invloed zijn op het gebruik van de accommodaties.

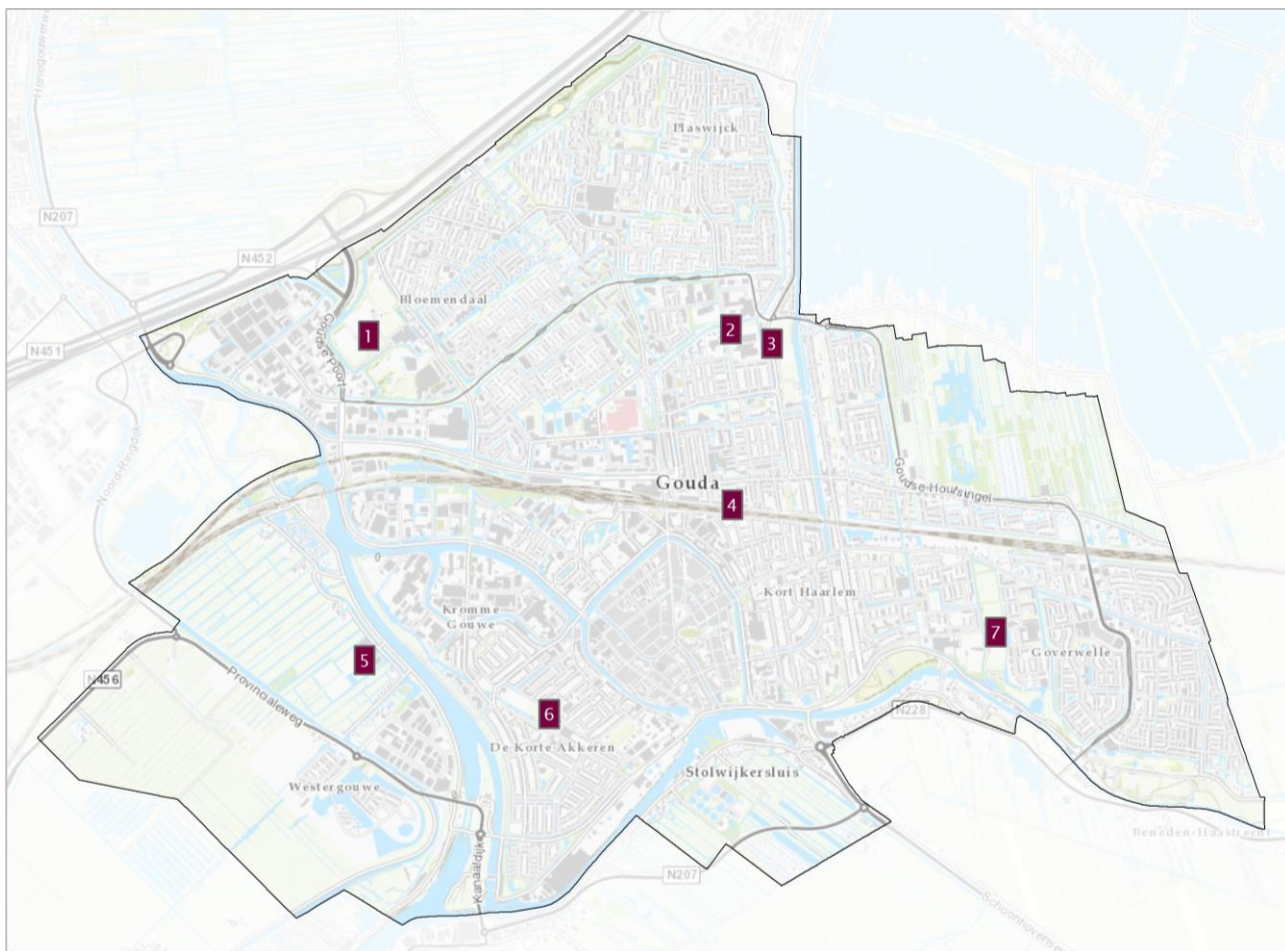
In tegenstelling tot de (georganiseerde) binnensport spelen in de ogen van SPORT•GOUDA wel problemen rondom het accommoderen van het bewegingsonderwijs van het basisonderwijs in de gemeente. In aantallen zijn meer dan genoeg geschikte binnensportaccommodaties aanwezig om alle gymlessen van de basisscholen in te plannen. Veel accommodaties waar de scholen gebruik van maken zijn echter (sterk) verouderd. Voor het bewegingsonderwijs van het voortgezet onderwijs is volgens SPORT•GOUDA te weinig ruimte beschikbaar. Ook dit knelpunt zou volgens SPORT•GOUDA bij de komst van sporthal De Tobbe worden opgelost.

⁶ Op basis van gesprekken met de directeur van SPORT•GOUDA.

4. Buitensportaccommodaties

Hockey, tennis en voetbal zijn, samen met golf, de grootste veldsporten in Gouda. In dit hoofdstuk zetten we het aanbod aan buitensportaccommodaties voor hockey, tennis en voetbal af tegen de behoefte voor de georganiseerde sport. Hierbij baseren we ons op landelijke normen en richtlijnen. Op kaart 4.1 staan de sportparken in Gouda waarop hockey-, tennis- en/of voetbalverenigingen actief zijn.

Kaart 4.1 Sportparken Gouda in 2019

1) Sportpark Groenhoven 2) Tennispark Ad Astra 3) Sportpark Olympia 4) Tennispark Tiod 5) Sportpark Donk
6) Sportpark ONA 7) Sportpark Oosterwei & Tennispark Be Quick

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

4.1 Hockey

Hockey wordt zowel binnen als buiten beoefend. Zaalhockey vindt plaats in de periode dat het veldhockey winterstop heeft (december, januari en februari). Hoewel zaalhockey de laatste jaren veel aan populariteit wint, wordt veldhockey het meest beoefend.

In Nederland liggen 901 volwaardige buitenhockeyvelden, wat neerkomt op 1,3 veld per 25.000 inwoners. In Gouda liggen drie volwaardige buitenhockeyvelden, waarmee het aanbod lager is dan het Nederlandse gemiddelde. De KNHB telt in 2018 circa 259.000 leden. Dit betekent dat de hockeyvelden in Nederland gemiddeld door 278 leden worden bespeeld. In Gouda zijn circa 750 inwoners lid van een hockeyvereniging. De resulterende velddruk is lager dan het landelijke gemiddelde (tabel 4.1).

Tabel 4.1 Aantal hockeyvelden, ledenpercentage KNHB en gemiddeld aantal leden per hockeyveld

	Aantal velden		Leden- percentage	Gemiddeld aantal leden per veld
	Totaal	Per 25.000 inwoners		
Gouda	3	1,0	1,1%	244
Vergelijkbare gemeenten	61	1,3	1,4%	262
Hollands Midden	43	1,3	1,7%	319
Nederland	901	1,3	1,4%	278

Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019; KNHB via NOC*NSF, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

De hockeyvelden in Gouda liggen allen op sportpark Groenhoven in Bloemendaal. Naast de drie volwaardige velden ligt op het sportpark nog een half hockeyveld. Het halve veld wordt gebruikt voor trainingen en voor wedstrijden van de jongste jeugd. GMHC maakt gebruik van de velden. De vereniging heeft in het seizoen 2019/'20 42 teams bij een zaterdag- of zondagcompetitie bij de KNHB ingeschreven (tabel 4.2)⁷.

Tabel 4.2 Aantal velden en teams GMHC in het seizoen 2019/'20

Wijk	Sportpark	Aantal velden		Vereniging	Aantal teams	
		Zandkunstgras	(Semi-)water		Zaterdag	Zondag
Bloemendaal	Groenhoven	1,5	2,0	GMHC	35	7

De veldbehoefte van GMHC is bepaald door het toepassen van de richtlijn van de KNHB, zoals deze op 1 september 2019 op de website van de KNHB staat vermeld. Deze richtlijn sluit beter aan bij de werkelijke veldbehoefte van hockeyverenigingen, waar de richtlijn in het Handboek Sportaccommodaties verouderd is. De veldoverschotten en -tekorten worden weergegeven in zandkunstgrasvelden. Zandkunstgrasvelden hebben een hogere capaciteit ten opzichte van (semi-)watervelden (en natuurgrasvelden).

De hockeyvelden bieden GMHC zowel voor het aantal zaterdagteams als het aantal zondagteams voldoende ruimte (tabel 4.3).

⁷ In de bijlage is een overzicht van het aantal teams opgenomen.

Tabel 4.3 Vraag-aanbodanalyse velden GMHC in het seizoen 2019/'20

Vereniging	Aanbod	Overschot (+) / tekort (-) (in zandkunstgrasvelden)	
		Zaterdag	Zondag
GMHC	3,5	+0,5 (+0,8)	+2,5 (+2,6)

Toekomst

De verwachte ontwikkeling in ruimtebehoefte van GMHC is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Gouda en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van de KNHB. De bevolkingsprognose en de ledenontwikkeling zijn in hoofdstuk 2 besproken.

De verwachting is dat het aantal jongeren woonachtig in Gouda zal afnemen, met als gevolg dat het potentieel aantal leden van GMHC zal afnemen, resulterend in een lagere veldbehoefte op zaterdag. Op zondag zal de veldbehoefte, op basis van de bevolkingsontwikkeling, gelijk blijven (tabel 4.4).

Steeds meer Nederlanders zijn de afgelopen jaren lid geworden van een hockeyvereniging. Wanneer deze ontwikkeling wordt geëxtrapoleerd op de ontwikkeling van GMHC zal het aantal leden toenemen, in plaats van afnemen. Deze potentiële groei kan gefaciliteerd worden met het huidige aantal velden aanwezig op sportpark Groenhoven (tabel 4.5).

Resultierend is het de verwachting dat GMHC, nu en in de toekomst, voldoende veldcapaciteit tot haar beschikking heeft.

Tabel 4.4 Verwachte veldoverschotten/-tekorten GMHC o.b.v. gelijkblijvende sportdeelname in 2019, 2025 en 2035

Vereniging	Aanbod	Overschot (+) / tekort (-) (in zandkunstgrasvelden)					
		2019		2025		2035	
		Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.
GMHC	3,5	+0,8	+2,6	+0,9	+2,6	+1,0	+2,6

Tabel 4.5 Verwachte veldoverschotten/-tekorten GMHC o.b.v. aanhouden recente ontwikkeling KNHB in 2019, 2025 en 2035

Vereniging	Aanbod	Overschot (+) / tekort (-) (in zandkunstgrasvelden)					
		2019		2025		2035	
		Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.
GMHC	3,5	+0,8	+2,6	+0,6	+2,6	+0,2	+2,5

4.2 Tennis

Tennis wordt zowel binnen als buiten beoefend. Er zijn circa 350 accommodaties in Nederland waar binnen kan worden getennist, met in totaal circa 1.300 overdekte tennisbanen, ten opzichte van ruim 2.000 accommodaties waar buiten kan worden getennist, met in totaal circa 11.300 tennisbanen (DSA, 2019).

In Nederland liggen circa 11.300 tennisbanen in de buitenlucht, wat neerkomt op 16,4 baan per 25.000 inwoners. In Gouda zijn 19 buitentennisbanen aanwezig, waarmee het relatieve aanbod aanzienlijk lager is dan het landelijke gemiddelde. De KNLTB telt circa 558.000 leden in 2018. Dit betekent een gemiddelde baandruk van 47 leden per baan. Ondanks dat het aantal inwoners van Gouda dat lid is van de KNLTB relatief laag is, is de gemiddelde baandruk aanzienlijk hoger dan het landelijke gemiddelde (tabel 4.6).

Naast de buitenbanen zijn in Gouda twee tennishallen aanwezig. In de hal van G.L.T.C. Be Quick liggen twee binnenbanen, in de gezamenlijke hal van G.T.C. Tiod en G.L.T.C. Ad Astra liggen vier binnenbanen.

Tabel 4.6 Aantal tennisbanen, ledenpercentage KNLTB en gemiddeld aantal leden per tennisbaan

	Aantal banen		Leden- percentage	Gemiddeld aantal leden per baan
	Totaal	Per 25.000 inwoners		
Gouda	19	6,5	2,4%	89
Vergelijkbare gemeenten	540	11,9	2,5%	53
Hollands Midden	617	19,6	4,0%	52
Nederland	11.331	16,4	3,1%	47

Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019; KNLTB via NOC*NSF, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

De negentien buitentennisbanen in Gouda, allen met verlichting, liggen verspreid over drie tennisparken. Op elk tennispark is één tennisvereniging actief. In totaal hebben G.T.C. Tiod, G.L.T.C. Ad Astra en G.L.T.C. Be Quick circa 1.300 leden bij de KNLTB in het seizoen 2019/'20 ingeschreven (tabel 4.7).

Tabel 4.7 Aantal banen en leden tennisverenigingen Gouda in het seizoen 2019/'20

Wijk	Sportpark	Aantal banen		Vereniging	Aantal leden
		Verlicht	Onverlicht		
Noord	Tennispark Tiod	5	-	G.T.C. Tiod	407
Noord	Tennispark Ad Astra	7	-	G.L.T.C. Ad Astra	450
Kort Haarlem	Tennispark Be Quick	7	-	G.L.T.C. Be Quick	445

De baanbehoefte van de tennisverenigingen in Gouda is weergegeven in een bandbreedte, met een minimum- en een maximumbehoefte. G.T.C. Tiod beschikt over het aantal tennisbanen conform de minimale behoefte in het seizoen 2019/'20. G.L.T.C. Ad Astra en G.L.T.C. Be Quick beschikken over het aantal tennisbanen conform hun maximale behoefte (tabel 4.8). De baandruk kan echter door diverse factoren hoger worden ervaren, zoals de demografische opbouw van het ledenbestand of het aantal deelnemende teams aan de competities.

Tabel 4.8 Vraag-aanbodanalyse banen tennisverenigingen Gouda in het seizoen 2019/'20

Vereniging	Aanbod	Behoefte		Overschot (+) / tekort (-)	
		Minimaal	Maximaal	Minimaal	Maximaal
G.T.C. Tiod	5	5 (4,5)	6 (5,8)	- (+0,5)	-1 (-0,8)
G.L.T.C. Ad Astra	7	5 (5,0)	7 (6,4)	+2 (+2,0)	- (+0,6)
G.L.T.C. Be Quick	7	5 (4,9)	7 (6,4)	+2 (+2,1)	- (+0,6)

Toekomst

De verwachte ontwikkeling in ruimtebehoefte van de tennisverenigingen is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Gouda en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van de KNLTB. De bevolkingsprognose en de ledenontwikkeling zijn in hoofdstuk 2 besproken.

De tennisdeelname hoeft, in tegenstelling tot de deelname aan hockey en voetbal, niet per definitie te lijden onder een vergrijzende bevolking. Kijkend naar de leeftijden in het ledenbestand van de KNLTB, blijkt dat tennis een sport is voor alle leeftijden. Meer dan de helft van de tennissers in Nederland is 45 jaar of ouder; 18 procent is 65 jaar of ouder.

De verwachting is dat het totale aantal inwoners van Gouda licht zal toenemen, met als gevolg dat het potentieel aantal leden van de tennisverenigingen licht zal toenemen. Dit resulteert in een kleine toename in de baanbehoefte van de tennisverenigingen (tabel 4.9).

Steeds minder Nederlanders zijn de afgelopen jaren lid van een tennisvereniging. Wanneer we deze ontwikkeling extrapoleren op de ontwikkeling van de tennisverenigingen in Gouda, zullen baanoverschotten bij de verenigingen ontstaan (tabel 4.10). Hierbij dient opgemerkt te worden dat het niet te verwachten is dat de dalende trend bij tennis zich nog vijftien jaar voorziet, waardoor dit naar verwachting een onderschatting oplevert van de baanbehoefte voor tennis in Gouda.

Resultierend is het de verwachting dat de tennisverenigingen gevestigd in Gouda, nu en in de toekomst, op basis van de richtlijnen van de KNLTB voldoende banen hebben. Wel is sprake van een relatief hoge baandruk in vergelijking met vergelijkbare gemeenten en Nederland als geheel. Hetgeen kan betekenen dat verenigingen knelpunten ervaren.

Tabel 4.9 Verwachte ontwikkeling baanbehoefte tennisverenigingen Gouda o.b.v. gelijkblijvende sportdeelname in 2019, 2025 en 2035

Vereniging	Aantal banen	Behoefte					
		2019		2025		2035	
		Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
G.T.C. Tiod	5	5 (4,5)	6 (5,8)	5 (4,6)	6 (5,9)	5 (4,6)	6 (5,9)
G.L.T.C. Ad Astra	7	5 (5,0)	7 (6,4)	6 (5,2)	7 (6,7)	6 (5,2)	7 (6,7)
G.L.T.C. Be Quick	7	5 (4,9)	7 (6,4)	6 (5,1)	7 (6,5)	6 (5,2)	7 (6,7)

Tabel 4.10 Verwachte ontwikkeling baanbehoefte tennisverenigingen Gouda o.b.v. aanhouden recente ontwikkeling KNLTB in 2019, 2025 en 2035

Vereniging	Aantal banen	Overschot (+) / tekort (-)					
		2019		2025		2035	
		Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
G.T.C. Tiod	5	5 (4,5)	6 (5,8)	4 (4,0)	6 (5,1)	4 (3,1)	4 (3,9)
G.L.T.C. Ad Astra	7	5 (5,0)	7 (6,4)	5 (4,5)	6 (5,7)	4 (3,5)	5 (4,5)
G.L.T.C. Be Quick	7	5 (4,9)	7 (6,4)	5 (4,3)	6 (5,5)	4 (3,4)	5 (4,4)

4.3 Voetbal

Voetbal is de meest beoefende veldsport in Nederland. In Nederland liggen circa 7.300 volwaardige voetbalvelden, wat neerkomt op 10,6 veld per 25.000 inwoners. Het betreft hier uitsluitend volwaardige velden die voldoen aan de officiële afmetingen vanuit de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB). Verenigingen kunnen naast deze velden nog beschikken over kleinere (natuurgas)velden of -stroken die benut worden voor trainingen of voor het inlopen voorafgaand aan wedstrijden.

In Gouda liggen negentien volwaardige voetbalvelden, waarmee het aanbod in de gemeente relatief laag is. De KNVB telt in 2018 circa 1,2 miljoen leden. Dit betekent dat de voetbalvelden in Nederland gemiddeld door 164 leden per veld worden gespeeld (velddruk). In Gouda zijn circa 4.000 inwoners lid van een voetbalvereniging. Op twintig velden betekent dit een gemiddelde velddruk van 201, wat relatief hoog is (tabel 4.11).

Tabel 4.11 Aantal voetbalvelden, ledenpercentage KNVB en gemiddeld aantal leden per voetbalveld

	Aantal velden				Leden- percentage	Gemiddeld aantal leden per veld
	Natuurgas	Kunstgras	Abs.	Totaal		
				Per 25.000 inwoners		
Gouda	9	10	19	6,5	5,5%	211
Vergelijkbare gemeenten	238	87	325	7,8	6,2%	199
Hollands Midden	183	102	285	9,1	6,8%	162
Nederland	5.845	1.452	7.297	10,6	6,9%	164

Bron: Database SportAanbod (DSA), 2019; KNVB via NOC*NSF, 2018. Bewerking: Mulier Instituut.

De negentien voetbalvelden in Gouda liggen verspreid over vijf sportparken in de gemeente. Op sportpark Olympia ligt nog een half natuurgasveld. Zeven natuurgasvelden worden uitsluitend voor wedstrijden gebruikt. Op sportpark Oosterwei na, heeft op elk van de sportparken één voetbalvereniging haar thuisbasis. Sportpark Oosterwei wordt gedeeld door GSV en De Jodan Boys. De verenigingen hebben in het seizoen 2019/'20 in totaal 206 teams bij de KNVB ingeschreven (tabel 4.12)⁸.

Tabel 4.12 Aantal velden en teams voetbalverenigingen Gouda in het seizoen 2019/'20

Wijk	Sportpark	Aantal velden			Vereniging	Aantal teams	
		Natuurgras		Kunstgras		Zat.	Zon.
		Training	Wedstrijd				
Westergouwe	Donk	-	-	3	DONK	21	6
Bloemendaal	Groenhoven	1	2	1	SV Gouda	32	-
Noord	Olympia	0,5	1	2	Olympia	45	6
De Korte Akkeren	ONA	-	1	1	ONA	15	5
Kort Haarlem	Oosterwei	1	3	3	GSV	1	5
					De Jodan Boys	70	-

⁸ In de bijlage is een overzicht van het aantal teams opgenomen.

De veldbehoefte van de voetbalverenigingen is bepaald door het toepassen van de richtlijn van de KNVB, zoals deze op 1 september 2019 op de website van de KNVB staat vermeld. Deze richtlijn sluit aan bij de met ingang van het seizoen 2017/'18 ingevoerde nieuwe competitievormen, waar de richtlijn in het Handboek Sportaccommodaties verouderd is.

In tabel 4.13 is het benodigd aantal wedstrijdvelen afgezet tegen het aanbod. Op drie sportparken worden knelpunten geconstateerd. Bij SV Gouda, Olympia, GSV en De Jodan Boys zijn onvoldoende wedstrijdvelen aanwezig om het aantal zaterdagteams te accommoderen. Het tekort bij GSV en De Jodan Boys is het meest nijpend.

In tabel 4.14 is het benodigd aantal trainingsvelen afgezet tegen het aanbod. Alle verenigingen hebben (ruim) voldoende trainingscapaciteit tot hun beschikking.

Tabel 4.13 Vraag-aanbodanalyse wedstrijdvelen voetbalverenigingen Gouda in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Vereniging	Aanbod	Behoefte		Overschot (+) / tekort (-)			
		Zaterdag	Zondag	Zaterdag		Zondag	
DONK	3	2 (2,0)	2 (1,1)	+1	(+1,0)	+1	(+1,9)
SV Gouda	3	4 (3,3)	- (-)	-1	(-0,3)	+3	(+3,0)
Olympia	3	4 (4,0)	2 (1,1)	-1	(-1,0)	+1	(+1,9)
ONA	2	2 (1,5)	1 (0,9)	-	(+0,5)	+1	(+1,1)
GSV	-	1 (0,2)	1 (0,9)	-	-	-	-
De Jodan Boys	-	8 (7,2)	- (-)	-	-	-	-
GSV/De Jodan Boys	6	8 (7,4)	1 (0,9)	-2	(-1,4)	+5	(+5,1)

Tabel 4.14 Vraag-aanbodanalyse trainingsvelen voetbalverenigingen Gouda in het seizoen 2019/'20 (in aantallen)

Vereniging	Aanbod	Behoefte	Overschot (+) / tekort (-)
DONK	3	1,5 (1,5)	+1,5
SV Gouda	2	1,5 (1,6)	+0,5
Olympia	2,5	2,5 (2,4)	-
ONA	1	1,0 (1,2)	-
GSV	-	1,0 (0,5)	-
De Jodan Boys	-	3,5 (3,6)	-
GSV/De Jodan Boys	4	4,0 (4,1)	-

Toekomst

De verwachte ontwikkeling in ruimtebehoefte van de voetbalverenigingen is geraamd door het toepassen van de bevolkingsprognoses van de gemeente Gouda en door trendextrapolatie van de ledenontwikkeling van de KNVB. De bevolkingsprognose en de ledenontwikkeling zijn in hoofdstuk 2 besproken.

De verwachting is dat het aantal jongeren woonachtig in Gouda zal afnemen, met als gevolg dat het potentieel aantal leden van de meeste voetbalverenigingen afneemt, resulterend in een lagere veldbehoefte. Uitzondering is DONK. Het aantal inwoners woonachtig in Westergouwe, inclusief het aantal jonge inwoners, zal significant toenemen, met een verwachte groei van het aantal leden van DONK als gevolg (tabel 4.15). Mogelijk ontstaat bij DONK een wedstrijdveldtekort in de periode tussen 2025 en 2035.

Het aantal inwoners dat lid is van een voetbalvereniging is de laatste jaren redelijk stabiel, na een lange tijd van groei. De laatste jaren neemt het aandeel vrouwen en meisjes dat lid is van een voetbalvereniging nog wel toe. Wanneer we deze ontwikkeling extrapoleren op de ontwikkeling van de voetbalverenigingen in Gouda, heeft dit weinig effect op de ruimtebehoefte van de voetbalverenigingen (tabel 4.16).

Resultierend is het de verwachting dat de geconstateerde tekorten in het seizoen 2019/'20 stand zullen houden tot en met 2035.

Tabel 4.15 Verwachte veldbehoefte voetbalverenigingen Gouda o.b.v. gelijkblijvende sportdeelname in 2019, 2025 en 2035 (in aantallen)

Vereniging	Wedstrijdsvelden							Trainingsvelden			
	Aanbod	2019		2025		2035		Aanbod			
		Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.		2019	2025	2035
DONK	3	2 (2,0)	2 (1,0)	3 (2,6)	2 (1,5)	4 (3,1)	2 (1,5)	3	1,5 (1,5)	2,0 (2,0)	2,5 (2,3)
SV Gouda	3	4 (3,3)	- (-)	4 (3,0)	- (-)	3 (2,8)	- (-)	2	1,5 (1,6)	1,5 (1,5)	1,5 (1,4)
Olympia	3	4 (4,0)	2 (1,0)	4 (3,6)	1 (0,9)	4 (3,2)	1 (0,9)	2,5	2,5 (2,4)	2,0 (2,2)	2,0 (2,0)
ONA	2	2 (1,5)	1 (0,9)	2 (1,4)	1 (0,8)	2 (1,4)	1 (0,8)	1	1,0 (1,2)	1,0 (1,1)	1,0 (1,1)
GSV	-	1 (0,2)	1 (0,9)	1 (0,1)	1 (0,7)	1 (0,1)	1 (0,7)	-	1,0 (0,5)	1,0 (0,4)	1,0 (0,4)
De Jodan Boys	-	8 (7,2)	- (-)	7 (6,3)	- (-)	6 (5,7)	- (-)	-	3,5 (3,6)	3,0 (3,1)	3,0 (2,8)
GSV/De Jodan Boys	6	8 (7,4)	1 (0,9)	7 (6,4)	1 (0,7)	6 (5,8)	1 (0,7)	4	4,0 (4,1)	3,5 (3,5)	3,0 (3,2)

Tabel 4.16 Verwachte veldbehoefte voetbalverenigingen Gouda o.b.v. recente ontwikkeling KNVB in 2019, 2025 en 2035 (in aantallen)

Vereniging	Wedstrijdsvelden							Trainingsvelden			
	Aanbod	2019		2025		2035		Aanbod			
		Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.		2019	2025	2035
DONK	3	2 (2,0)	2 (1,0)	3 (2,6)	2 (1,5)	4 (3,4)	2 (1,5)	3	1,5 (1,5)	2,0 (2,1)	2,5 (2,5)
SV Gouda	3	4 (3,3)	- (-)	4 (3,0)	- (-)	3 (2,9)	- (-)	2	1,5 (1,6)	1,5 (1,5)	1,5 (1,5)
Olympia	3	4 (4,0)	2 (1,0)	4 (3,6)	1 (0,9)	4 (3,3)	1 (1,0)	2,5	2,5 (2,4)	2,5 (2,3)	2,0 (2,1)
ONA	2	2 (1,5)	1 (0,9)	2 (1,4)	1 (0,8)	2 (1,2)	1 (0,8)	1	1,0 (1,2)	1,0 (1,1)	1,0 (1,0)
GSV	-	1 (0,2)	1 (0,9)	1 (0,1)	1 (0,7)	1 (0,1)	1 (0,7)	-	1,0 (0,5)	1 (0,4)	1,0 (0,4)
De Jodan Boys	-	8 (7,2)	- (-)	7 (6,4)	- (-)	7 (6,1)	- (-)	-	3,5 (3,6)	3,0 (3,2)	3,0 (3,1)
GSV/De Jodan Boys	6	8 (7,4)	1 (0,9)	7 (6,5)	1 (0,7)	7 (6,2)	1 (0,7)	4	4,0 (4,1)	3,5 (3,6)	3,5 (3,5)

5. Conclusie en beschouwing

5.1 Binnensport

Vraag en aanbod (georganiseerde) binnensport

Het aanbod aan binnensportaccommodaties in Gouda bestaat uit drie sporthallen, één sportzaal en 47 gymzalen. Met name sporthallen zijn van belang voor de (georganiseerde) binnensport. Sporthallen hebben een sportvloer die geschikt is voor alle zaalsporten, waar de afmetingen van sportzalen, en met name gymzalen, niet toereikend zijn voor de meeste zaalsporten. Sportzalen en gymzalen kunnen echter wel fungeren als trainingslocaties voor deze sporten. Daarentegen wensen over het algemeen verenigingen hun activiteiten te clusteren in een grote binnensportaccommodatie om een verenigingsgevoel te creëren en om organisatorisch beter uit te komen met het kader (trainers en vrijwilligers) en de leden.

De landelijke richtlijnen voor het benodigd aantal binnensportaccommodaties schrijven vier tot vijf sporthallen én vijf tot zeven sportzalen voor in Gouda in 2019. Het aanbod in Gouda is (ruim) lager dan wat de richtlijnen voorschrijven. Naast de sporthallen en de sportzaal zijn in de gemeente 47 gymzalen aanwezig. De gymzalen kunnen een deel van de tekorten aan sporthallen en sportzalen compenseren. Sportzalen en gymzalen worden echter vaak door binnensportverenigingen als ongeschikt beoordeeld. Enerzijds vanwege hun afmetingen, anderzijds vanwege de voorkeuren voor het gebruik van grotere sportaccommodaties die hierboven staan beschreven. Ondanks dit gegeven, verhoogt het ontbreken van voldoende sportzalen de druk op de sporthallen.

Het aanbod aan sporthallen in Gouda concentreert zich in het oostelijk deel van de gemeente. De enige sportzaal staat eveneens in het oosten van de gemeente. In de wijken Binnenstad, De Korte Akkeren, Bloemendaal en Kort Haarlem en Stolwijkersluis worden zodoende de grootste normatieve tekorten aan binnensportruimte voor de (georganiseerde) binnensport geconstateerd in 2019. De afstand voor de inwoners van deze wijken naar de dichtstbijzijnde sporthal is echter veelal minder dan 3 kilometer. Deze afstand wordt vaak aangehouden als een afstand die sporters willen afleggen naar een sportaccommodatie voor de sportbeoefening. Voor slechts 4.400 inwoners is de afstand tot de dichtstbijzijnde sporthal of sportzaal meer dan 3 kilometer. Deze inwoners zijn woonachtig in De Korte Akkeren en Westergouwe.

Vraag en aanbod bewegingsonderwijs

De gemeente Gouda heeft geen wettelijke taakstelling in het voorzien van binnensportaccommodaties voor de (georganiseerde) binnensport. Deze taak heeft zij wel ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Alleen gekeken naar het totale aantal klokuren bewegingsonderwijs van de scholen voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs (sbo & (v)so) zijn minimaal achttien zaaldelen nodig. Voor het aantal klokuren in het voortgezet onderwijs zijn nog eens minimaal 24 zaaldelen nodig.

In de binnensportaccommodaties in Gouda zijn in totaal 58 af te scheiden zaaldelen aanwezig. 47 hiervan betreffen gymzalen. Gemeentebreed zijn derhalve voldoende zaaldelen aanwezig om het bewegingsonderwijs te faciliteren.

De spreiding van de zaaldelen over Gouda dient dusdanig te zijn dat de gemeente voldoet aan haar taakstelling om te voorzien in sportruimte voor het bewegingsonderwijs. De gemeente voldoet ruimschoots aan de gestelde normen in de gemeentelijke verordening. Binnen 1.000 meter van het schoolgebouw hebben de meeste scholen meerdere binnensportaccommodaties tot hun beschikking.

Gebruik

De gemeentelijke sporthallen zijn gedurende het hele jaar voor 47 procent van de tijd bezet (365 dagen; 08:00 tot 23:00 uur). In vergelijkbare gemeenten is de jaarbezetting van sporthallen gemiddeld 37 procent. De sporthallen in Gouda worden op jaarbasis zodoende veel gebruikt. Tijdens de wintermaanden zit het gebruik van de sporthallen doordeweeks in de avond (18:00 tot 22:00 uur) tegen een organisatorische grens aan. Gelet op de beschikbaarheid van het kader en de leden van de verenigingen, is nauwelijks ruimte beschikbaar voor een hogere bezetting.

Ondanks dat gymzalen niet voor de meeste zalsporten de benodigde afmetingen hebben, kunnen deze accommodaties wel fungeren als trainingsmogelijkheden. Met name als de druk op de sporthallen te hoog is, zijn verenigingen genoodzaakt om gebruik te maken van gymzalen. In tegenstelling tot de sporthallen, zijn in de gymzalen (die door SPORT•GOUDA worden geëxploiteerd) wel voldoende mogelijkheden voor een betere bezetting.

Toekomst

De bevolking van Gouda groeit en vergrijst. De verwachting is dat de gemeente in 2035 circa 2.000 inwoners meer heeft dan in 2019. Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar zal echter afnemen.

Traditionele sportaccommodaties, zoals sportvelden en sporthallen, worden voor sportbeoefening hoofdzakelijk door de Nederlandse jeugd gebruikt. De demografische ontwikkeling van Gouda heeft beperkt invloed op de gemeentebrede behoefte aan binnensportaccommodaties. Wel vindt binnen de gemeente een kleine verschuiving van de behoefte plaats. Waar in de meeste wijken in Gouda de behoefte afneemt, zal de behoefte in Westergouwe, als gevolg van de woningbouw die hier plaats gaat vinden, toenemen.

Begin 2020 zal sporthal De Tobbe in Bloemendaal worden opgeleverd. Dit betreft een tijdelijke sporthal. De gemeente Gouda is daarnaast voornemens een sportzaal in Westergouwe te realiseren. Met de uitbreiding van de tijdelijke sporthal is het aanbod conform de minimale gemeentebrede behoefte, zowel in 2019 als in 2025. De verwachting is dat een vierde sporthal ook na 2030, wanneer de levensduur van De Tobbe is verstreken, nodig zal zijn in Gouda. De verdere uitbreiding van het aanbod met een sportzaal in Westergouwe is logisch gelet op het geconstateerde tekort, maar daarmee wordt nog niet voldaan aan de richtlijn. Beide geplande accommodaties liggen (ten opzichte van de huidige sporthallen en sportzaal) meer in het westen van de gemeente.

De bonden van de traditionele zalsporten in Nederland hebben het moeilijk. Al jarenlang dalen de ledencijfers van deze sportbonden. Ondanks dit gegeven, laten cijfers zien dat het aantal Nederlanders (volwassenen en kinderen) dat gebruikmaakt van sporthallen voor hun sportbeoefening constant blijft. Traditionele veldsporten zijn steeds vaker actief in de hal. Enerzijds willen buitensportverenigingen, zoals de honk- en softbalverenigingen, hun leden gedurende het hele seizoen trainingen kunnen aanbieden, ook als de velden dit niet toelaten. Anderzijds winnen de zaalcompetities van de veldsporten, zoals het zaalhockeyseizoen, veel aan populariteit.

De behoefte aan binnensportaccommodaties vanuit het bewegingsonderwijs neemt, als gevolg van de daling van het aantal leerlingen, in Gouda af. Deze afnemende behoefte zal niet leiden tot een significante afname van het benodigd aantal zaaldelen. De bezetting van de accommodaties door scholen zal wel afnemen.

5.2 Buitensport

In Gouda liggen drie volwaardige hockeyvelden, een half hockeyveld, negentien tennisbanen en twintig voetbalvelden. Het aanbod aan deze typen sportaccommodaties is laag vergeleken met landelijke cijfers. Het aantal tennisbanen ten opzichte van het aantal Goudse tennissers, en het aantal voetbalvelden ten opzichte van het aantal inwoners dat lid is van een voetbalvereniging, is laag. Dat wil zeggen dat de tennisbanen en voetbalvelden door relatief veel leden bespeeld worden. De gemiddelde druk op de hockeyvelden is laag (tabel 5.1).

Tabel 5.1 Aanbod hockeyvelden, tennisbanen en voetbalvelden in Gouda in 2019 (in aantallen)

	Aantal per 25.000 inwoners			Gemiddeld aantal leden		
	Hockey- velden	Tennis- banen	Voetbal- velden	Hockey- velden	Tennis- banen	Voetbal- velden
Gouda	1,0	6,5	6,8	244	89	201
Vergelijkbare gemeenten	1,3	11,9	7,8	262	53	199
Hollands Midden	1,3	19,6	9,1	319	52	162
Nederland	1,3	16,4	10,6	278	47	164

Hockey

GMHC is de enige hockeyvereniging in de gemeente Gouda. De vereniging beschikt over 1,5 zandkunstgrasveld en twee (semi-)watervelden. Deze velden bieden de vereniging voldoende ruimte, zowel nu als in de toekomst.

Tennis

In de Gouda zijn drie tennisverenigingen gevestigd. G.T.C. Tiod, G.L.T.C. Ad Astra en G.L.T.C. Be Quick beschikken over het aantal banen dat valt binnen de behoeftebandbreedte. De tennissport heeft het moeilijk in Nederland. Het aantal leden van tennisverenigingen in Nederland daalt sinds 2000 sterk. Het is de verwachting dat de daling zal stagneren. Wanneer deze stagnatie zal plaatsvinden is moeilijk te voorspellen, waarmee het toekomstig aantal leden van G.T.C. Tiod, G.L.T.C. Ad Astra en G.L.T.C. Be Quick lastig te ramen is. Het is in ieder geval de verwachting dat ook in de toekomst de drie tennisverenigingen voldoende banen hebben uitgaande van de huidige richtlijnen. Wel is sprake van een relatief hoge baandruk in vergelijking met vergelijkbare gemeenten en het landelijk gemiddelde. Als gevolg kunnen verenigingen wel knelpunten ervaren.

Voetbal

In Gouda wordt op vijf sportparken door zes verenigingen gevoetbald; GSV en De Jodan Boys delen sportpark Oosterwei. Op elk sportpark is voldoende trainingscapaciteit voor de verenigingen beschikbaar. Op drie sportparken (Groenhoven, Olympia en Oosterwei) zijn onvoldoende wedstrijdvelden aanwezig voor de behoefte op zaterdag.

Op basis van de bevolkingsprognoses en trendextrapolatie van de recente ledenontwikkeling van de KNVB is de verwachting dat het aantal leden van de meeste voetbalverenigingen in Gouda licht zal afnemen in de periode 2019-2035. De geconstateerde tekorten houden echter tot minimaal 2025 stand. Alleen vereniging DONK maakt in deze periode naar verwachting een groei door als gevolg van de sterke groei van het aantal inwoners van de wijk Westergouwe, waar de vereniging is gevestigd. Bij DONK liggen dusdanig veel velden dat deze groei (grotendeels) geaccommodeerd kan worden. Mogelijk zal in de periode na 2025 extra veldcapaciteit bij de vereniging nodig zijn.

5.3 Slotbeschouwing

Binnensport

Gouda beschikt over weinig sporthallen en sportzalen, en over veel gymzalen. De sporthallen worden als gevolg veel gebruikt. Een groot deel van de gebruikers van de sporthallen geeft bovendien aan in de huidige situatie niet het aantal uren te kunnen afnemen dat zij wensen. Uitbreiding van het aanbod aan binnensportaccommodaties met sporthal De Tobbe en sportzaal Westergouwe is in lijn met landelijke richtlijnen, en met de uitkomsten van de bezettingsanalyses en de gebruikersbevraging.

De landelijke richtlijnen voor de behoefte aan binnensportaccommodaties schrijven verdere uitbreidingen voor in het aanbod in Gouda. Het is logisch dat eerst wordt gezien hoe de bezetting van de binnensportaccommodaties zich ontwikkelt na oplevering van sporthal De Tobbe en sportzaal Westergouwe, alvorens wordt nagedacht over verdere uitbreiding van het aanbod. Het is de verwachting dat de uren die in de bestaande sporthallen vrijkomen, als gevolg van de overloop van gebruikers naar de nieuwe accommodaties, opgevuld kunnen worden door de bestaande gebruikers, waar een significant deel van de gebruikers aangeeft meer uren te willen afnemen dan in de huidige situatie.

Sporthal De Tobbe wordt gebouwd met een levensduur van tien jaar. Ook na 2030, wanneer de levensduur van De Tobbe is verstreken, zal in de gemeente waarschijnlijk behoefte bestaan aan een vierde sporthal. Het verdient de voorkeur dat bij verdere uitbreiding van het aanbod aan binnensportaccommodaties eerst locaties in het zuidwesten van Gouda worden verkend, alvorens naar andere gebieden te kijken.

Het is onbekend hoe de sportverenigingen in Gouda aankijken tegen de functionaliteit van de geplande sportzaal Westergouwe. Hierboven is beschreven dat over het algemeen verenigingen sporthallen prefereren boven sportzalen. Het is derhalve aan te bevelen de wensen van de toekomstige gebruikers van de sportzaal zwaarwegend te laten zijn in de inrichting van de sportzaal, zodat een goede bezetting gerealiseerd kan worden. Hierbij kan worden gedacht aan de uitloop rondom de belijning en het realiseren van een verenigingsruimte en/of horecagelegenheid.

Het hoge aantal aanwezige gymzalen in Gouda is opvallend. In tegenstelling tot de sporthallen, zijn in de gymzalen (die door SPORT•GOUDA worden geëxploiteerd) voldoende mogelijkheden voor een betere bezetting. De gemeente Gouda kan het gesprek met de (potentiële) gebruikers aangaan om de mogelijkheden te verkennen die kunnen leiden tot een betere bezetting. Hierbij kan worden gedacht aan een tarievenverlaging of -differentiatie of het verhogen van de functionaliteit door het toevoegen van materiaal. Gelet op de vergrijzende bevolking, kunnen ouderen hierbij een kansrijke doelgroep vormen.

Binnen de kaders van de gemeentelijke verordening lijkt het mogelijk om in de toekomst met minder gymzalen te voldoen aan de taakstelling voor het bewegingsonderwijs. Daarnaast worden veel gymzalen als (sterk) verouderd beoordeeld door exploitant SPORT•GOUDA. Het is aan te bevelen verder te onderzoeken of clustering van de activiteiten die nu in de gymzalen plaatsvinden mogelijk is, mede gelet op de verwachte leerlingendaling, zodat mogelijk (verouderde) gymzalen afgestoten kunnen worden, of eventueel een grotere binnensportaccommodatie gerealiseerd kan worden die breder inzetbaar is.

Buitensport

Het aanbod aan tennisbanen en voetbalvelden in Gouda is laag. Als gevolg worden deze voorzieningen gemiddeld door veel mensen gespeeld. Het aanbod aan hockeyvelden in de gemeente is eveneens laag. De hockeydeelname onder de inwoners van Gouda is echter laag, waardoor de hockeyvelden door relatief weinig inwoners worden gespeeld.

De tennisverenigingen beschikken over het aantal banen passend in de behoeftebandbreedte op basis van de richtlijnen. De baandruk bij de verenigingen is echter wel relatief hoog. De tennisbanen in Gouda worden door gemiddeld 89 leden bespeeld, waar dit in vergelijkbare gemeenten gemiddeld 53 leden is. GMHC heeft met de bestaande velden voldoende ruimte voor haar activiteiten, nu en in de toekomst. De geconstateerde knelpunten bij de voetbalverenigingen zullen naar verwachting blijven bestaan. Het is de verwachting dat de velden op sportpark DONK de toenemende behoefte, als gevolg van de woningbouw in Westergouwe, tot 2025 kunnen opvangen. Daarna ontstaat er mogelijk een tekort aan een wedstrijdveld.

De geconstateerde knelpunten bij de voetbalverenigingen zijn gebaseerd op de richtlijn van de KNVB. Het is voor de gemeente Gouda aan te bevelen in gesprek te gaan met de verenigingen (waar knelpunten worden geconstateerd), om te bezien in hoeverre de behoefte op basis van de richtlijnen zich verhoudt tot de ervaren behoefte, alvorens te komen tot oplossingsrichtingen. Hierbij kan gedacht worden aan een betere verdeling van het aantal zaterdag- en zondagteams, het verruimen van de speeltijd waarbinnen wedstrijden gespeeld kunnen worden en ruimtelijke aanpassingen (uitbreiding van het aantal velden of omzetten van natuurgras in kunstgras). Ook bij de tennisverenigingen is gelet op de hoge baandruk een gesprek met de verenigingen aan te bevelen om te vernemen of er knelpunten bestaan.

Bijlagen

Tabel b1 Aantal inwoners naar leeftijdscategorie per wijk in Gouda in 2019, 2025 en 2035

	2019	2025	2035		2019	2025	2035
<i>Binnenstad</i>				<i>Noord</i>			
Jonger dan 20 jaar	1.400	1.300	1.100	Jonger dan 20 jaar	2.500	2.400	2.100
20 tot 65 jaar	5.300	5.100	4.600	20 tot 65 jaar	6.100	5.900	5.300
65 jaar en ouder	1.400	1.600	1.900	65 jaar en ouder	1.800	2.000	2.300
<i>De Korte Akkeren</i>				<i>Kort Haarlem en Stolwijkersluis</i>			
Jonger dan 20 jaar	2.300	2.200	1.900	Jonger dan 20 jaar	2.600	2.300	2.000
20 tot 65 jaar	6.100	5.800	5.200	20 tot 65 jaar	6.200	6.100	5.400
65 jaar en ouder	1.400	1.600	1.900	65 jaar en ouder	1.700	1.900	2.300
<i>Bloemendaal</i>				<i>Goverwelle</i>			
Jonger dan 20 jaar	1.900	1.700	1.500	Jonger dan 20 jaar	2.900	2.600	2.300
20 tot 65 jaar	5.000	4.800	4.200	20 tot 65 jaar	6.700	6.200	5.500
65 jaar en ouder	2.600	2.800	3.100	65 jaar en ouder	1.500	1.800	2.300
<i>Plaswijck</i>				<i>Westergouwe</i>			
Jonger dan 20 jaar	2.800	2.700	2.400	Jonger dan 20 jaar	300	1.100	2.400
20 tot 65 jaar	6.400	6.500	5.800	20 tot 65 jaar	900	2.600	4.800
65 jaar en ouder	3.300	3.600	3.900	65 jaar en ouder	-	300	1.000

Bron: Gemeente Gouda, 2018 & 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

Tabel b2 Binnensportaccommodatie binnen 1 kilometer van de basisscholen in Gouda in 2019 (afstanden in kilometers; 1/3)

School		Binnensportaccommodatie		
Wijk	Naam	Wijk	Naam	Afstand
Binnenstad	Casimir	Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,8
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,9
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,9
		Binnenstad	Gymzaal Herpstraat	0,9
	Casimir dependance	Binnenstad	Gymzaal Herpstraat	0,0
		Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,7
		Bloemendaal	Gymzaal Van Bergen IJzendoornpark	0,8
		De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,9
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,8
	Sint Aloysius	Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,9
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,9
De Korte Akkeren	De Goudakker	De Korte Akkeren	Gymzaal G. Leeustraat	0,4
		De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,5
		De Korte Akkeren	Gymzaal G. Leeustraat	0,4
	De Kas	De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,8
		De Korte Akkeren	Gymzaal G. Leeustraat	0,3
		De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,8
	De Kas dependance	De Korte Akkeren	Gymzaal G. Leeustraat	0,3
		De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,8
		De Korte Akkeren	Gymzaal G. Leeustraat	0,1
	Wester	De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,5
Bloemendaal	De Triangel	Bloemendaal	Gymzaal Coniferensingel	0,2
		Plaswijck	Gymzaal ISV Gouda	0,7
		Bloemendaal	De Tobbe	0,9
		Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	1,0
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,1
	Het Schateiland – Schakel	Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	0,6
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	0,8
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,9
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	1,0
	Johannes Calvijn	Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	0,3
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	0,3
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,9
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,0
	Johannes Calvijn dependance	Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	0,5
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,8
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,8
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	0,9
	Livingstone	Plaswijck	Gymzaal Calslaan	1,0
		Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	0,1
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,4
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,8
		Plaswijck	Gymzaal ISV Gouda	0,8
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,9
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	1,0

Tabel b2 Binnensportaccommodatie binnen 1 kilometer van de basisscholen in Gouda in 2019 (afstanden in kilometers; 2/3)

School		Binnensportaccommodatie		Afstand
Wijk	Naam	Wijk	Naam	
Plaswijck	Al Qalam	Plaswijck	De Mammoet (2)	0,0
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,2
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,4
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,7
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,8
		Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	1,0
		Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	1,0
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	1,0
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,0
De Carrousel	De Carrousel	Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,3
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,5
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,5
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,6
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,7
		Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	0,7
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	0,2
		Plaswijck	Gymzaal Aakwerf	0,3
De Cirkel	De Cirkel	Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Oosthoef	0,6
		Plaswijck	De Mammoet (2)	1,0
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,2
		Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Aakwerf	0,6
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Oosthoef	0,8
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,9
		Plaswijck	Gymzaal ISV Gouda	1,0
De Cirkel dependance	De Cirkel dependance	Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,1
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,5
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,5
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,7
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,7
		Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	0,7
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,7
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,8
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	0,8
De Ridderslag	De Ridderslag	Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Oosthoef	0,0
		Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	0,5
		Plaswijck	Gymzaal Aakwerf	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,7
		Plaswijck	Gymzaal ISV Gouda	0,8
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,2
		Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	0,5
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,5
		Plaswijck	Gymzaal Aakwerf	0,6
Het Schateiland - Het Vlot	Het Schateiland - Het Vlot	Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	1,0
		Plaswijck	Gymzaal Oosthoef	1,0
Plaswijck	Plaswijck	Plaswijck	Gymzaal Oosthoef	1,0

Tabel b2 Binnensportaccommodatie binnen 1 kilometer van de basisscholen in Gouda in 2019 (afstanden in kilometers; 3/3)

School		Binnensportaccommodatie		Afstand
Wijk	Naam	Wijk	Naam	
Noord	De Bijenkorf	Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,3
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,5
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,6
	Graaf Jan van Nassau	Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,8
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,6
		Noord	Gymzaal Sluismeesterslag	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,7
	Koningin Wilhelmina	Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,8
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,3
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,7
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	1,0
Kort Haarlem	Vindingrijk	Noord	Gymzaal Sluismeesterslag	0,1
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,0
	Prinses Juliana	Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,2
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,3
		Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,9
		Kort Haarlem	Gymzaal Wilsonplein	1,0
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,0
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,2
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,3
		Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,4
	Sint Aloysius dependance	Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,7
		Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,7
		Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,3
		Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,3
		Kort Haarlem	Gymzaal Wilsonplein	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,6
Goverwelle	Wereldwijs	Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,6
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,7
		Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,9
		Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,8
		Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,9
		Goverwelle	De Zebra	0,6
	Het Carillon	Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,7
		Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,8
		Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,7
		Goverwelle	De Zebra	0,8
		Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,9
		Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,0
	t Palet	Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,3
		Goverwelle	De Zebra	0,4
	t Palet dependance	Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,4
		Goverwelle	De Zebra	0,0
Westergouwe	De Ontdekkingsreizigers	Westergouwe	Gymzaal Westergouwe	0,0

Tabel b3 Binnensportaccommodatie binnen 1 kilometer van de scholen voor speciaal onderwijs (sbo & (v)so) in Gouda in 2019 (afstanden in kilometers)

School		Binnensportaccommodatie		Afstand
Wijk	Naam	Wijk	Naam	
Binnenstad	Park en Dijk	Binnenstad	Gymzaal Winterdijk 6	0,0
		Binnenstad	Gymzaal Winterdijk 10	0,2
		Kort Haarlem	Gymzaal Kanaalstraat (5)	0,3
		Bloemendaal	Gymzaal Van Bergen IJzendoornpark	0,5
Bloemendaal	De Ark – Confierensingel	De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,9
		Bloemendaal	Gymzaal Coniferensingel	0,2
		Plaswijck	Gymzaal ISV Gouda	0,7
		Bloemendaal	De Tobbe	0,9
	Het Avontuur	Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	1,0
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,2
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	0,6
		Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	0,6
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,9
		Bloemendaal	De Tobbe	1,0
		Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	0,1
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,3
Plaswijck	Beverluis	Plaswijck	Gymzaal Aakwerf	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Oosthoef	0,6
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,9
Noord	Auris Taalplein	Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,7
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,8
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,9
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,9
Kort Haarlem	De Ark – Jan Luykenstraat	Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,1
		Binnenstad	Gymzaal Herpstraat	0,6
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,9
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	1,0
	De Piloot	Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,2
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,4
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,4
		Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,6
		Kort Haarlem	Gymzaal Wilsonplein	0,7
	Kesper College	Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,1
		Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,2
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,4
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,6
		Kort Haarlem	Gymzaal Wilsonplein	0,6
Goverwelle	De Oostvogel	Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,0
		Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,3
		Goverwelle	De Zebra	0,6
	Samuelschool – Han Hollanderweg	Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,6
		Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal Wilsonplein	1,0
	Samuelschool – Wilhelmina van Pruisenlaan	Goverwelle	Gymzaal Middenmolenlaan	0,7
		Goverwelle	De Zebra	0,7
		Goverwelle	Gymzaal Scharroosingel	0,9

Tabel b4 Binnensportaccommodatie binnen 1 kilometer van de scholen voor voortgezet onderwijs in Gouda in 2019 (afstanden in kilometers; 1/2)

School		Binnensportaccommodatie		
Wijk	Naam	Wijk	Naam	Afstand
Binnenstad	De Goudse Waarden – Kanaalstraat	Kort Haarlem	Gymzaal Kanaalstraat (5)	0,0
		Binnenstad	Gymzaal Winterdijk 6	0,3
		Binnenstad	Gymzaal Winterdijk 10	0,4
		Bloemendaal	Gymzaal Van Bergen IJzendoornpark	0,8
	Het Segment	De Korte Akkeren	Gymzaal Snoystraat	0,9
		Bloemendaal	Gymzaal Van Bergen IJzendoornpark	0,0
		Binnenstad	Gymzaal Winterdijk 6	0,5
		Binnenstad	Gymzaal Winterdijk 10	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal Kanaalstraat (5)	0,8
		Binnenstad	Gymzaal Herpstraat	0,8
Bloemendaal	Driestar College – Bleulandweg	Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	0,0
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	0,2
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,9
	Driestar College – Ronsseplein	Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	0,0
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Bleulandweg (2)	0,2
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,8
		Bloemendaal	Gymzaal Columbuslaan	0,9
		Noord	Gymzaal W. de Zwiijgersingel (2)	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Aakwerf	0,0
Plaswijck	Carmel College – Aakwerf	Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	0,4
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,4
		Plaswijck	Gymzaal Oosthoef	0,8
		Plaswijck	De Mammoet (2)	1,0
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,0
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,2
	Carmel College – Groen van Prinsterersingel	Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,5
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,7
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Hoogenburg	0,9
		Plaswijck	Gymzaal Aakwerf	1,0
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,1
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,1
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,5
	De Goudse Waarden – Calslaan	Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Brittenburg	0,8
		Bloemendaal	Gymzaal Clematislaan (2)	0,9
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,9
		Noord	Gymzaal W. de Zwiijgersingel (2)	0,9

Tabel b4 Binnensportaccommodatie binnen 1 kilometer van de scholen voor voortgezet onderwijs in Gouda in 2019 (afstanden in kilometers; 2/2)

School		Binnensportaccommodatie		Afstand
Wijk	Naam	Wijk	Naam	
Noord	Coornhert Gymnasium – Jan van Renesseplein	Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,5
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,7
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,8
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,9
	Coornhert Gymnasium – Ruys de Beerenbroucklaan	Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,4
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,7
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,9
	De Goudse Waarden – Heemskerkstraat	Plaswijck	De Mammoet (2)	1,0
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,0
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,5
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,6
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,8
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,1
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,5
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,5
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,6
	Leo Vroman – Willem de Zwijgersingel	Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,7
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,9
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,9
		Bloemendaal	Gymzaal Driestar College - Ronsseplein (4)	0,9
		Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,0
		Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,3
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,5
		Kort Haarlem	Gymzaal Wilsonplein	0,6
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,6
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal J. den Haenstraat	0,0
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,2
		Kort Haarlem	Gymzaal Burgemeester Martenssingel	0,2
		Kort Haarlem	Gymzaal Nansenstraat	0,4
		Binnenstad	Gymzaal John Mottstraat (2)	0,6
		Kort Haarlem	Gymzaal Jan Luykenstraat	0,7
Kort Haarlem	Carmel College – John Mottstraat	Kort Haarlem	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,5
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,7
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,8
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,9
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,4
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,7
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,7
		Kort Haarlem	Gymzaal A.G. de Vrijestraat	0,9
	Leo Vroman – Burgemeester Martenssingel	Plaswijck	De Mammoet (2)	1,0
		Binnenstad	Gymzaal Heemskerkstraat (3)	0,0
		Noord	Sportzaal Groen van Prinsterersingel	0,3
		Plaswijck	Gymzaal Scholenpad	0,5
		Noord	Gymzaal W. de Zwijgersingel (2)	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Ridder van Catsweg	0,6
		Plaswijck	Gymzaal Calslaan	0,6
		Plaswijck	De Mammoet (2)	0,8

Tabel b5 Aantal teams naar (leeftijds)categorie voetbalverenigingen Gouda in het seizoen 2019/'20

		Vereniging	DONK	SV Gouda	Olympia	ONA	GSV	De Jodan Boys
Zaterdag	Mannen/jongens	Senioren	1	7	2		1	12
		35+		3				
		Veteranen	1	1				1
		O19	1	1	4	1		5
		O17	1	3	3	1		5
		O16			1	1		
		O15	1	2	3	2		4
		O14			2	1		2
		O13	1	2	3	3		4
		O12	1	2	3			5
		O11 (9x9)	2	3	4	2		6
		O10 (7x7)	2	2	5	1		6
		O9 (6x6)	3	2	5	1		6
		O8 (6x6)	2	1	4	2		3
	Vrouwen/meisjes	Senioren	2					3
		O19		1				
		O17	1		1			3
		O15		1	2			2
		O13	1	1	1			1
		O11 (7x7)			2			1
	G-teams	Senioren	1					
		Juniores						1
Zondag	Mannen/jongens	Senioren	6		4	5	5	
		Veteranen			1			
	Vrouwen/meisjes	Senioren			1			

Tabel b6 Aantal teams naar (leeftijds)categorie GMHC in het seizoen 2019/'20

Zaterdag	Jongens	A	2
		B	1
		C	2
		11D	2
		6E	1
	Meisjes	A	3
		B	5
		C	5
		11D	5
		8E	4
		6E	3
		F	2
Zondag	Heren	Senioren	2
		Veteranen	2
	Dames	Senioren	3

